

	I	EØS-ORGANER	
	1.	EØS-rådet	
	2.	EØS-komiteen	
	3.	Parlamentarikerkomiteen for EØS	
	4.	Den rådgivende komité for EØS	
	II	EFTA-ORGANER	
	1.	EFTA-statenes faste komité	
2008/EØS/25/01		Vedtak i EFTA-statenes faste komité nr. 1/2006/SC av 27. april 2006 om revisjon av prosjekter innenfor finansieringsordningen (2004–2009)	1
2008/EØS/25/02		Vedtak i EFTA-statenes faste komité nr. 1/2007/SC av 25. oktober 2007 om endring av vedtak i EFTA-statenes faste komité nr. 5/2004/SC om fastsettelse av et kostnadsdelingsprinsipp for finansieringsordningen i EØS	3
2008/EØS/25/03		Vedtak i EFTA-statenes faste komité nr. 3/2007/SC av 6. desember 2007 om offentlig tilgang til EFTA-dokumenter og om oppheving av vedtak i EFTA-statenes faste komité nr. 3/2005/SC.	4
	2.	EFTAs overvåkningsorgan	
2008/EØS/25/04		Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr. 298/05/COL av 22. november 2005 om forslaget om regionalt differensiert arbeidsgiveravgift for visse økonomiske sektorer (NORGE).	10
	3.	EFTA-domstolen	
2008/EØS/25/05		Domstolens dom av 14. desember 2007 i sak E-3/07 EFTAs overvåkningsorgan mot Republikken Island	32
2008/EØS/25/06		Domstolens dom av 14. desember 2007 i sak E-5/06 EFTAs overvåkningsorgan mot Fyrstedømmet Liechtenstein	33
2008/EØS/25/07		Anmodning om en rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen framsatt av Borgarting lagmannsrett i sak mellom Olga Rindal og Den norske stat v/Dispensasjons- og klagenemnda for behandling i utlandet (Sak E-11/07).	34
2008/EØS/25/08		Anmodning om en rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen framsatt av Oslo tingrett i sak mellom Therese Slinning og Den norske stat v/Dispensasjons- og klagenemnda for behandling i utlandet (Sak E-1/08).	35

2008/EØS/25/09	Domstolens dom av 21. februar 2008 i sak E-5/07 – Private Barnehagers Landsforbund mot EFTAs overvåkningsorgan	36
2008/EØS/25/10	Søksmål anlagt 21. februar 2008 av EFTAs overvåkningsorgan mot Republikken Island (Sak E-2/08)	37
2008/EØS/25/11	Søksmål anlagt 21. februar 2008 av EFTAs overvåkningsorgan mot Republikken Island (Sak E-3/08)	38
III EF-ORGANER		
1. Rådet		
2. Kommisjonen		
2008/EØS/25/12	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.4989 – Ålô/MX)	39
2008/EØS/25/13	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5047 – REWE/ADEG)	40
2008/EØS/25/14	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5075 – Vienna Insurance Group/EBV)	41
2008/EØS/25/15	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5088 – Scholz Recycling/ERG/ESR) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	42
2008/EØS/25/16	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5094 – Nokia/Trolltech)	43
2008/EØS/25/17	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5122 – ArcelorMittal/Borusan) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	44
2008/EØS/25/18	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5151 – Boeing/Alenia NA/GA) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte.	45
2008/EØS/25/19	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5167 – EMC/Iomega) – Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte	46
2008/EØS/25/20	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.4784 – Suez Environment/SITA)	47
2008/EØS/25/21	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.4979 – Acer/Packard Bell)	47
2008/EØS/25/22	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.4999 – Heineken/Scottish & Newcastle assets)	48
2008/EØS/25/23	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5012 – 3M/Aearo)	48
2008/EØS/25/24	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5014 – EQT/SAG)	49
2008/EØS/25/25	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5061 – Renault/Russian Technologies/AvtoVaz)	49
2008/EØS/25/26	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5072 – AMSSC/BE Group/JV)	50

2008/EØS/25/27	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5084 – PARE/Acea/JV)	50
2008/EØS/25/28	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5089 – Domo Chemicals/Carmel Olefins/Domo Propylene JV).	51
2008/EØS/25/29	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5092 – GDF/Suez/Teesside Power)	51
2008/EØS/25/30	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5104 – Altor Fund II/Papyrus)	52
2008/EØS/25/31	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5115 – Englefield/Cognetas/Morrison Utility Services)	52
2008/EØS/25/32	Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning (Sak COMP/M.5116 – Total France/S-Oil/Total Isu Oil)	53
2008/EØS/25/33	Statsstøtte – Danmark – Statsstøtte C 5/08 (tidl. NN 58/07) – Ulovlige subsidieordninger fra Aarhus Airport Ltd til fordel for Ryanair – Innbydelse til å sende inn merknader i henhold til EF-traktatens artikkel 88 nr. 2	53
2008/EØS/25/34	Melding fra den franske regjering i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 94/22/EF om vilkårene for tildeling og bruk av tillatelser til å drive leting etter og utvinning av hydrokarboner. Kunngjøring i forbindelse med søknad om utvidelse av enerett til leting etter flytende og gassholdige hydrokarboner, kalt ”Lavignolle-lisensen”	54
2008/EØS/25/35	Innbydelse til å sende inn forslag under arbeidsprogrammet ”Kapasitet” i EUs sjuende rammeprogram for forskning, teknologisk utvikling og demonstrasjon	55
2008/EØS/25/36	Innbydelse til å sende inn forslag under arbeidsprogrammet ”Samarbeid 2008” i EUs sjuende rammeprogram for forskning, teknologisk utvikling og demonstrasjon.	56
2008/EØS/25/37	Forslag til tiltak på området økologisk nyskaping under rammeprogrammet for konkurransevne og nyskaping – Europaparlaments- og rådsbeslutning nr. 1639/2006/EF	56
2008/EØS/25/38	Forslag til tiltak under arbeidsprogrammet for 2008 for støtteprogrammet for informasjons- og kommunikasjonsteknologi som del av rammeprogrammet for konkurransevne og nyskaping (2007–2013).	57
2008/EØS/25/39	Innbydelse til å sende inn forslag – EACEA/10/08 – Tiltaksområde 4.5 – Innbydelse til å sende inn forslag til prosjekter som støtter informasjonsaktiviteter for unge og ungdomsarbeidere – Programmet ”Aktiv ungdom”	57

3. Domstolen

EFTA-ORGANER

EFTA-STATENES FASTE KOMITÉ

Vedtak i EFTA-statenes faste komité

2008/EØS/25/01

nr. 1/2006/SC

av 27. april 2006

om revisjon av prosjekter innenfor finansieringsordningen (2004–2009)

EFTA-STATENES FASTE KOMITÉ HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, endret ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt "EØS-avtalen",

under henvisning til avtalen om Den tsjekkiske republikkens, Republikken Estlands, Republikken Kypros', Republikken Latvias, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Slovenias og Den slovakiske republikkens deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt "EØS-utvidelsesavtalen"⁽¹⁾,

under henvisning til protokoll 38a om finansieringsordningen i EØS, innlemmet i EØS-avtalen ved EØS-utvidelsesavtalen,

under henvisning til avtalen mellom Kongeriket Norge og Det europeiske fellesskap om en norsk finansieringsordning for perioden 2004–2009⁽²⁾,

under henvisning til vedtak i EFTA-statenes faste komité nr. 1/2004/SC av 5. februar 2004 om opprettelse av et kontor for finansieringsordningen i EØS og den norske finansieringsordningen,

under henvisning til vedtak i EFTA-statenes faste komité nr. 4/2004/SC av 3. juni 2004 om opprettelse av en komité for finansieringsordningen i EØS,

under henvisning til vedtak i EØS/domstolskomiteen nr. 15/2005 av 22. desember 2005 om mandatet for EFTAs revisjonskomité (med tre deltakerland) –

VEDTATT FØLGENDE:

Artikkel 1

Revisjonskomiteen skal være øverste organ for revisjon av prosjekter innenfor EØS-finansieringsordningen 2004–2009 (heretter omtalt som "EØS-finansieringsordningen"). Dette omfatter revisjon av prosjekter i mottakerlandene, mottakerlandenes forvaltning av prosjekter og gjennomføringen av EØS-finansieringsordningen. Revisjonskomiteen skal også revidere forvaltningen av finansieringsordningen i EØS gjennom kontoret for finansieringsordningen.

Artikkel 2

Revisjonskomiteen skal bestå av statsborgere fra EFTA-statene som er parter i EØS-avtalen og som fortrinnsvis er medlemmer av de øverste revisjonsorganer i EFTA-statene. Deres uavhengighet må være hevet over tvil. En funksjonær i EFTA kan ikke oppnevnes som revisor før det er gått tre år etter vedkommendes ansettelse hos noen EFTA-institusjon.

⁽¹⁾ EUT L 130 av 29.4.2004, s. 11, og EØS-tillegget til EUT nr. 23 av 29.4.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 130 av 29.4.2004, s. 81, og EØS-tillegget til EUT nr. 23 av 29.4.2004, s. 58.

Artikkel 3

Medlemmene av revisjonskomiteen som utfører revisjon i henhold til artikkel 1 skal være de samme personer som oppnevnes i og for samme periode som beskrives i EØS/domstolsutvalgets beslutning nr. 15/2005 av 22. desember 2005.

Artikkel 4

Revisjonskomiteens medlemmer skal være fullstendig uavhengige i utførelsen av sine plikter.

Artikkel 5

Revisjonskomiteens medlemmer skal samarbeide nært med den person eller de personer som har fått i oppgave å utføre tilsvarende revisjoner for den norske finansieringsordningen for 2004–2009, ved revisjon av aktiviteter som gjelder begge finansieringsordningene.

Artikkel 6

Kostnadene ved de nødvendige og forholdsmessige revisjoner i henhold til artikkel 1 skal finansieres fra administrasjonsbudsjettet til EØS-finansieringsordningen. På grunnlag av et budsjettforslag fra revisjonskomiteen og en anbefaling fra komiteen for finansieringsordningen, vil den faste komité bestemme hvilket beløp som skal tildeles til dette formål.

Artikkel 7

Revisjonskomiteen kan engasjere eksterne eksperter til å bistå komiteen. De eksterne ekspertene må tilfredsstille de samme krav til uavhengighet og overholde samme plikt til samarbeid som fastsatt i artikkel 5, som revisjonskomiteens medlemmer.

Artikkel 8

Revisjonskomiteen skal rapportere til EFTA-statenes faste komité med henblikk på revisjonen det vises til artikkel 1. Den kan foreslå tiltak.

Artikkel 9

Revisjonskomiteen skal foreslå sine egne referanserammer for revisjonen det vises til i artikkel 1, og oversende disse til EFTA-statenes faste komité til godkjenning.

Artikkel 10

Dette vedtak får virkning umiddelbart.

Artikkel 11

Dette vedtak skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

Brussel, 27. april 2006

For den faste komité

Leder

Stefán Haukur Jóhannesson

Generalsekretær

William Rossier

Vedtak i EFTA-statenes faste komité

2008/EØS/25/02

nr. 1/2007/SC

av 25. oktober 2007

om endring av vedtak i EFTA-statenes faste komité nr. 5/2004/SC om fastsettelse av et kostnadsdelingsprinsipp for finansieringsordningen i EØS

EFTA-STATENES FASTE KOMITÉ HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, endret ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt "EØS-avtalen",

under henvisning til protokoll 38a om finansieringsordningen i EØS, tilføyd til EØS-avtalen gjennom avtalen om Den tsjekkiske republikkens, Republikken Estlands, Republikken Kypros', Republikken Latvias, Republikken Litauens, Republikken Ungarns, Republikken Maltas, Republikken Polens, Republikken Slovenias og Den slovakiske republikkens deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, og endret ved avtalen om Republikken Bulgarias og Romanias deltakelse i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde,

under henvisning til vedtak i EFTA-statenes faste komité nr. 5/2004/SC av 23. september 2004 om fastsettelse av et kostnadsdelingsprinsipp for finansieringsordningen i EØS,

under henvisning til det faktum at Liechtenstein nå er i stand til å utarbeide sine egne offisielle data om brutto innenlandsk nasjonalprodukt (BNP) –

VEDTATT FØLGENDE:

Artikkel 1

I vedlegget til vedtak i EFTA-statenes faste komité nr. 5/2004/SC om fastsettelse av et kostnadsdelingsprinsipp for finansieringsordningen i EØS, erstattes nr. 6 og 7 med følgende:

"6. BNP-dataene som bidragene for et bestemt år t skal bygges på, skal oversendes innen 1. februar samme år, og skal uttrykkes i forhold til årene t-4, t-3 og t-2.. For Liechtenstein benyttes de tre siste år det finnes tilgjengelige data for."

Artikkel 2

Dette vedtak får virkning umiddelbart. Det får anvendelse for første gang for andelen for 2007–2008.

Artikkel 3

Dette vedtak skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

Utferdiget i Brussel, 25. oktober 2007

For den faste komité

Leder

Generalsekretær

Stefán Haukur Jóhannesson**Kåre Bryn**

VEDTAK I EFTA-STATENES FASTE KOMITÉ

2008/EØS/25/03

nr. 3/2007/SC

av 6. desember 2007

om offentlig tilgang til EFTA-dokumenter og om oppheving av vedtak i EFTA-statenes faste komité nr. 3/2005/SC

EFTA-STATENES FASTE KOMITÉ HAR –

under henvisning til vedtak i EFTA-statenes faste komité nr. 3/2005/SC av 9. juni 2005 om offentlig tilgang til dokumenter, som herved oppheves,

i anerkjennelse av at offentligheten har interesse av åpen tilgang til dokumenter innenfor klart definerte juridiske rammer, og under hensyn til gjeldende nasjonale lover,

under henvisning til det faktum at ved behandling av anmodninger om tilgang, skal prinsippet om åpenhet legges til grunn i størst mulig grad –

VEDTATT FØLGENDE:

Artikkel 1

EFTA-sekretariatet skal gjøre de dokumenter som er angitt i vedlegget til dette vedtaket, tilgjengelige for offentligheten ved å legge dem ut på sitt nettsted.

Artikkel 2

1. Enhver person kan be om tilgang til EØS-relaterte dokumenter (heretter kalt ”dokumenter”) utarbeidet eller mottatt av EFTA-sekretariatet som er i EFTA-sekretariatets hende.
2. Tilgang til et dokument skal innvilges så sant ikke noen av begrensningene i de følgende artiklene måtte gjelde.

Artikkel 3

1. Tilgang til et dokument skal avslås når offentliggjøring ville undergrave vernet av:
 - a) offentlige interesser når det gjelder offentlig sikkerhet, forsvars- og militærspørsmål, internasjonale forhold, finans- eller valutapolitikken eller den økonomiske politikken i en EFTA-stat,
 - b) enkeltmenneskets privatliv og integritet, særlig i henhold til gjeldende nasjonale lover i EFTA-statene når det gjelder personvern.
2. Tilgang til et dokument skal avslås når offentliggjøring ville undergrave vernet av:
 - a) de kommersielle interessene til en fysisk eller juridisk person, inkludert immaterialrettigheter,
 - b) rettslige prosesser og juridisk bistand,
 - c) formålet med inspeksjoner, undersøkelser og revisjoner.
3. Tilgang til et dokument som er utarbeidet til intern bruk og som gjelder et spørsmål hvor beslutningen ikke er truffet, skal avslås dersom offentliggjøring av dokumentet ville undergrave beslutningsprosessen.
4. Tilgang til et dokument som inneholder vurderinger til intern bruk som del av en forarbeids- og høringsprosess, skal avslås også etter at beslutningen er truffet dersom offentliggjøring av dokumentet ville undergrave beslutningsprosessen.

5. Når det gjelder dokumenter fra tredjeparter mottatt av EFTA-sekretariatet, skal EFTA-sekretariatet rådføre seg med tredjeparten for å vurdere om et unntak i henhold til nr. 1 eller 2 skal få anvendelse, så sant det ikke er åpenbart at dokumentet skal eller ikke skal offentliggjøres.

6. Når det gjelder nr. 2–4 ovenfor, skal tilgang likevel innvilges, helt eller delvis, dersom EFTA-statene samtykker i at overordnede offentlige hensyn tilsier dette.

Artikkel 4

En EFTA-stat kan be EFTA-sekretariatet om ikke å offentliggjøre dokumenter fra den aktuelle EFTA-staten uten dennes forhåndssamtykke.

Artikkel 5

Dersom bare deler av de aktuelle dokumentene faller inn under noen av unntakene, skal øvrige deler av dokumentene frigis.

Artikkel 6

1. Anmodninger om tilgang til et dokument kan fremmes i enhver skriftlig form, inkludert elektronisk form, på engelsk og tilstrekkelig presist til at EFTA-sekretariatet kan identifisere dokumentet.

2. Dersom en anmodning ikke er tilstrekkelig presis, skal EFTA-sekretariatet be søkeren presisere den og skal bistå søkeren med å gjøre dette, for eksempel ved å gi opplysninger i henhold til artikkel 11.

3. Dersom en anmodning gjelder et svært langt dokument eller et svært stort antall dokumenter, kan EFTA-sekretariatet konferere uformelt med søkeren med henblikk på å finne en rimelig løsning.

Artikkel 7

1. En anmodning om tilgang til et dokument skal behandles raskt. En bekreftelse på at anmodningen er mottatt skal sendes søkeren.

2. EFTA-sekretariatet skal sende anmodningen til EFTA-statene for godkjenning, så sant det ikke er åpenbart at EFTA-statene ville eller ikke ville nekte tilgang til dokumentet. EFTA-statene skal svare uten utilbørlig forsinkelse.

3. Etter å ha mottatt svar fra EFTA-staten, skal EFTA-sekretariatet enten underrette søkeren om at tilgang til det aktuelle dokumentet er innvilget og gi slik tilgang til henhold til artikkel 10, eller gi en skriftlig begrunnelse for et helt eller delvis avslag og underrette søkeren om vedkommendes rett til å få saken henvist til EFTA-statenes faste komité.

4. Dersom det ikke er mulig for EFTA-sekretariatet å gi søkeren et svar innen 12 virkedager fra anmodningen ble registrert, skal søkeren få skriftlig beskjed om forsinkelsen og om når en beslutning kan ventes. Søkeren skal underrettes om muligheten til å henvise saken til EFTA-statenes faste komité dersom søkeren ikke har mottatt et svar innen rimelig tid.

5. I tilfelle helt eller delvis avslag, kan søkeren henvise saken til EFTA-statenes faste komité innen 15 virkedager etter å ha mottatt EFTA-sekretariatets svar.

6. Dersom EFTA-sekretariatet ikke svarer innen rimelig tid fra anmodningen er registrert, kan søkeren henvise saken til EFTA-statenes faste komité.

Artikkel 8

En henvisning til EFTA-statenes faste komité skal behandles raskt. Dersom tilgang blir avslått helt eller delvis, skal søkeren underrettes skriftlig om dette med begrunnelse for avslaget.

Artikkel 9

Eventuell gradering (strengt konfidensielt, konfidensielt, fortrolig) av et dokument utelukker ikke i seg selv at offentligheten senere kan gis tilgang til dokumentet.

Artikkel 10

1. Søkeren skal få tilgang til dokumenter enten ved innsyn på stedet eller ved å motta en kopi, inkludert en elektronisk kopi der dette er aktuelt. Kostnader ved å framstille og sende kopier kan belastes søkeren. Dette gebyret skal ikke overstige den reelle kostnaden ved å framstille og sende kopiene. Innsyn på stedet, kopier av mindre enn 20 A4-sider og direkte tilgang i elektronisk form, dersom dette er tilgjengelig, skal være gratis.

2. Dersom et dokument allerede er frigitt av EFTA-sekretariatet og lett tilgjengelig for søkeren, kan EFTA-sekretariatet oppfylle sin forpliktelse til å gi tilgang til dokumenter ved å underrette søkeren om hvordan vedkommende kan få tak i det aktuelle dokumentet.

Artikkel 11

1. EFTA-sekretariatet skal opprettholde et offentlig register over dokumenter i tilknytning til EØS-avtalen utarbeidet av EFTA-sekretariatet. Registeret skal være tilgjengelig via sekretariatets nettsted.

2. For hvert dokument skal registeret inneholde referansenummer, emne og/eller en kort beskrivelse av dokumentets innhold, og datoen hvor dokumentet ble mottatt eller utarbeidet og notert i registeret. Referansene skal angis på en måte som ikke undergraver vernet av interessene som er nevnt i artikkel 3.

3. Dokumenter gradert som "konfidensielt" eller "strengt konfidensielt" skal ikke plasseres i det offentlige registeret bortsett fra etter avtale med EFTA-statene.

4. I tillegg skal det på forespørsel gis tilgang til en liste over EØS-relaterte dokumenter utarbeidet av EFTA-sekretariatet som er i EFTA-sekretariatets hende.

Artikkel 12

EFTA-sekretariatet skal gi informasjon og assistanse til borgerne om hvordan og hvor man kan anmode om tilgang til dokumenter.

Artikkel 13

Dette vedtak skal ikke berøre eventuelle eksisterende regler om opphavsrett som kan begrense en tredjeparts rett til å reproducere eller utnytte frigitte dokumenter.

Artikkel 14

Vedtak nr. 3/2005/SC i EFTA-statenes faste komité av 9. juni 2005 oppheves herved.

Artikkel 15

Dette vedtak skal tre i kraft 1. april 2008.

Artikkel 16

Dette vedtak skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 17

Dette vedtak skal vurderes på nytt innen ett år fra datoen det treir i kraft.

Utferdiget i Brussel 6. desember 2007

For den faste komité

Leder

Stefán Haukur Jóhannesson

Generalsekretær

Kåre Bryn

VEDLEGG

EØS-relaterte EFTA-dokumenter som gjøres tilgjengelig for offentligheten på Internett*EØS-avtalen og relaterte EFTA-avtaler:*

- Originalversjoner av EØS-avtalen, overvåknings- og domstolsavtalen og avtalen om den faste komité
- EØS-utvidelsesavtalen
- Konsolidert versjon av EØS-avtalen
- Konsolidert versjon av vedleggene og protokollene til EØS-avtalen
- Konsolidert versjon av overvåknings- og domstolsavtalen
- Konsolidert versjon av avtalen om den faste komité

Dokumenter vedtatt av institusjonene:

- EØS-rådets vedtak
- EØS-komiteens beslutninger
 - Resolusjoner fra parlamentarikerkomiteen for EØS
 - Resolusjoner fra den rådgivende komité for EØS
 - Uttalelser fra EFTAs rådgivende komité
 - EØS EFTA-kommentarer

Dagsordener for:

- EØS-rådet
- EØS-komiteen
- Underkomiteer under EØS-komiteen (etter avtale med Kommisjonen)
- EFTA-statenes faste komité
- Underkomiteer under EFTA-statenes faste komité
- Arbeidsgrupper under EFTA-statenes faste komité
- EFTA-statenes parlamentarikerkomité
- Parlamentarikerkomiteen for EØS
- EFTAs rådgivende komité
- Den rådgivende komité for EØS

Konklusjoner fra:

- EØS-rådet
- EFTA-statenes faste komité
- Underkomiteer under EFTA-statenes faste komité
- EØS-komiteen (etter avtale med Kommisjonen)
- Felles underkomité (etter avtale med Kommisjonen)

Rapporter fra:

- EFTA-statenes parlamentarikerkomité
- Parlamentarikerkomiteen for EØS
- EFTAs rådgivende komité
- Den rådgivende komité for EØS

Informasjonsdokumenter:

- EØS-komiteens årsmelding
- Arbeidsprogram for formannskapet i EFTA
- EØS-relatert statistikk framlagt av EFTAs statistiske kontor
- Liste over EØS-komiteens beslutninger
- Liste over forventede meddelelser etter artikkel 103
- Liste over beslutninger i EØS-komiteen hvor forfatningsrettslige krav er angitt
- Liste over Celex-numre
- Liste over forslag til EF-regelverk som Kommisjonen har angitt er relevante for EØS
- Liste over vedtatte EF-rettsakter som er angitt som relevante for EØS, samt de EF-rettsakter som allerede er identifisert som relevante for EØS av EØS EFTA-eksperter fra alle EØS EFTA-medlemsstatene

- Statusrapporter fra underkomiteer under EFTA-statenes faste komité
- Pressemeldinger
- Faktaark om EFTA

Finansieringsordningen i EØS:

- Regler og prosedyrer for finansieringsordningen i EØS
- Retningslinjer for finansieringsordningen i EØS
- Intensjonsavtaler for finansieringsordningen i EØS

Den norske finansieringsordningen:

- Regler og prosedyrer for den norske finansieringsordningen
- Retningslinjer for den norske finansieringsordningen
- Intensjonsavtaler for den norske finansieringsordningen

EFTA-ORGANER

EFTAs OVERVÅKNINGSORGAN

VEDTAK I EFTAs OVERVÅKNINGSORGAN

2008/EØS/25/04

nr. 298/05/COL

av 22. november 2005

om forslaget om regionalt differensiert arbeidsgiveravgift for visse økonomiske sektorer

(NORGE)

EFTAs OVERVÅKNINGSORGAN⁽¹⁾ HAR —

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde⁽²⁾, særlig artikkel 61-63 og protokoll 26,

under henvisning til avtalen mellom EFTA-statene om opprettelse av et overvåkningsorgan og en domstol⁽³⁾, særlig artikkel 24,

under henvisning til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 2 og del II artikkel 4 nr. 4, artikkel 6 og artikkel 7 nr. 5,

under henvisning til Overvåkningsorganets retningslinjer⁽⁴⁾ for anvendelse og fortolkning av EØS-avtalens artikkel 61 og 62,

under henvisning til Overvåkningsorganets vedtak av 14. juli 2004 om gjennomføringsbestemmelsene omhandlet i overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del II artikkel 27,

under henvisning til EFTA-domstolens avgjørelse i sak E-6/98, Den norske stat mot EFTAs overvåkningsorgan⁽⁵⁾,

under henvisning til Overvåkningsorganets vedtak nr. 172/02/COL av 25. september 2002 om forslag til formålstjenlige tiltak med hensyn til ordningen med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift⁽⁶⁾ og til brev fra de norske myndighetene av 29. oktober 2002 om samtykke til de formålstjenlige tiltakene,

under henvisning til Overvåkningsorganets vedtak nr. 218/03/COL av 12. november 2003 med hensyn til statsstøtte i form av regionalt differensiert arbeidsgiveravgift⁽⁷⁾,

etter å ha oppfordret berørte parter til å framlegge sine merknader i samsvar med bestemmelsene nevnt ovenfor⁽⁸⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

⁽¹⁾ Heretter kalt Overvåkningsorganet.

⁽²⁾ Heretter kalt EØS-avtalen.

⁽³⁾ Heretter kalt overvåknings- og domstolsavtalen.

⁽⁴⁾ Retningslinjer for anvendelse og fortolkning av EØS-avtalens artikkel 61 og 62 og protokoll 3 artikkel 1 i overvåknings- og domstolsavtalen, vedtatt og utstedt av EFTAs overvåkningsorgan 19. januar 1994, offentliggjort i EFT 1994 L 231 av 3.9.1994, EØS-tillegg nr. 32. Retningslinjene ble sist endret 17.6.2005. Heretter kalt retningslinjene for statsstøtte.

⁽⁵⁾ Sak E-6/98 *Den norske stat mot EFTAs overvåkningsorgan* [1999], EFTA Court Report, s. 76.

⁽⁶⁾ Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr. 172/02/COL. Alle vedtak om statsstøtte fra EFTAs overvåkningsorgan som nevnes heretter, finnes på Overvåkningsorganets nettsted: <http://www.eftasurv.int/fieldsOfWork/fieldStateAid/stateAidRegistry/>.

⁽⁷⁾ Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr. 218/03/COL, offentliggjort i EUT L 145 av 9.6.2005, s. 25-41.

⁽⁸⁾ Vedtak i EFTAs overvåkningsorgan nr. 245/04/COL, offentliggjort i EUT C 60 av 10.3.2005, s. 9-25.

I. FAKTISKE FORHOLD

1. Framgangsmåte

I henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 3 meldte de norske myndighetene at de hadde til hensikt å anvende nedsatt arbeidsgiveravgift for foretak beliggende i utpekte geografiske soner 2, 3 og 4 i Norge og som utøver virksomhet innenfor visse økonomiske sektorer. Meldingen ble sendt per brev av 26. april 2004 fra Norges faste delegasjon til Den europeiske union, og videresendte et brev fra Nærings- og handelsdepartementet og et brev fra Finansdepartementet, begge datert 23. april 2004, mottatt og registrert av Overvåkningsorganet 27. april 2004 (dokument nr. 278992).

Etter en omfattende korrespondanse og flere møter mellom Overvåkningsorganet og de norske myndighetene⁽⁹⁾ som skyldtes at Overvåkningsorganet hadde store vanskeligheter med å erklære det meldte tiltaket som forenlig med EØS-avtalens artikkel 61, vedtok Overvåkningsorganet å innlede prosedyren fastsatt i overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 2.

Overvåkningsorganets vedtak nr. 245/04/COL av 6. oktober 2004 om å innlede den formelle undersøkelsen ble offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* og EØS-tillegget til denne⁽¹⁰⁾. Overvåkningsorganet oppfordret berørte parter til å framlegge sine merknader.

Ved brev fra Norges faste delegasjon til Den europeiske union av 12. november 2004 framla de norske myndighetene sine merknader til åpningsvedtaket (dokument nr. 299087). Overvåkningsorganet mottok ingen merknader fra berørte parter.

2. Beskrivelse av det foreslåtte tiltaket

a) Bakgrunn

I henhold til Lov om folketrygd av 28. februar 1997 (folketrygdloven) er alle arbeidsgivere i Norge underlagt plikten til å betale arbeidsgiveravgift til folketrygden. Disse avgiftene beregnes ut fra arbeidstakernes bruttolønn og differensieres ut fra arbeidstakernes bosted. For dette formålet er Norge inndelt i fem geografiske soner. Sone 1⁽¹¹⁾ omfatter de mest sentrale delene av den sørlige landsdelen og dekker 76,6 % av Norges samlede befolkning. Sone 2⁽¹²⁾ omfatter mindre sentrale deler av Sør-Norge og dekker 9,4 % av Norges samlede befolkning. Sone 3⁽¹³⁾ omfatter hovedsakelig visse fjellområder i Sør-Norge som dekker 2,6 % av Norges samlede befolkning. Sone 4⁽¹⁴⁾ består av den nordligste delen av Sør-Norge samt Nord-Norge sør for sone 5. Sone 4 omfatter 9,4 % av den samlede befolkningen. Sone 5⁽¹⁵⁾ omfatter den aller nordligste delen av landet.

⁽⁹⁾ Flere opplysninger om korrespondansen mellom Overvåkningsorganet og de norske myndighetene finnes i EFTAs overvåkningsorganets vedtak om å innlede formell undersøkelse, vedtak nr. 245/04/COL, offentliggjort i EUT C 60 av 10.3.2005, s. 9-25.

⁽¹⁰⁾ Offentliggjort i EUT C 60 av 10.3.2005, s. 9-25.

⁽¹¹⁾ Denne sonen omfatter alle kommuner som ikke er nevnt i sone 2-5 nedenfor.

⁽¹²⁾ Denne sonen omfatter: i Nord-Trøndelag fylke, kommunene Meråker, Frosta, Leksvik, Mosvik, Verran; i Sør-Trøndelag fylke, kommunene Ørland, Agdenes, Rissa, Bjugn, Rennebu, Meldal, Midtre Gauldal, Selbu; i Møre og Romsdal fylke, kommunene Vanylven, Sande, Herøy, Norddal, Stranda, Stordal, Rauma, Nesset, Midsund, Sandøy, Gjemnes, Tingvoll, Sunndal, Haram, Aukra, Eide; i Sogn og Fjordane fylke, alle kommuner; i Hordaland fylke, kommunene Etne, Ølen, Tysnes, Kvinnherad, Jondal, Odda, Ullensvang, Eidfjord, Ulvik, Granvin, Kvam, Modalen, Fedje, Masfjorden, Bømlo; i Rogaland fylke, kommunene Hjelmeland, Suldal, Sauda, Kvitøy, Utsira, Vindafjord, Finnøy; i Vest-Agder fylke, kommunene Åseral, Audnedal, Hægebostad, Sirdal; i Aust-Agder fylke, kommunene Gjerstad, Vegårshei, Åmli, Iveland, Evje og Hornnes, Bygland, Valle, Bykle; i Telemark fylke, kommunene Drangedal, Tinn, Hjartdal, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke, Vinje, Nome; i Buskerud fylke, kommunene Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål, Hol, Sigdal, Rollag, Nore og Uvdal; i Oppland fylke, kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Gausdal, Søndre Land, Nordre Land; i Hedmark fylke, kommunene Nord-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Trysil, Åmot.

⁽¹³⁾ Denne sonen omfatter: i Nord-Trøndelag fylke, Snåsa kommune; i Sør-Trøndelag fylke, kommunene Hemne, Snillfjord, Oppdal, Røros, Holtålen, Tydal; i Møre og Romsdal fylke, kommunene Sunndal, Rindal, Aure, Halså, Tustna; i Oppland fylke, kommunene Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Sel, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang; i Hedmark fylke, kommunene Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Os.

⁽¹⁴⁾ Denne sonen omfatter: i Troms fylke, kommuner som ikke er nevnt i sone 5 nedenfor; i Nordland fylke, alle kommuner; i Nord-Trøndelag fylke, kommunene Namsos, Namdalseid, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Fosnes, Flatanger, Vikna, Nærøy, Leka; i Sør-Trøndelag fylke, kommunene Hitra, Frøya, Åfjord, Roan, Osen; i Møre og Romsdal fylke, Smøla kommune.

⁽¹⁵⁾ Denne sonen omfatter: i Finnmark fylke, alle kommuner; i Troms fylke, kommunene Karlsøy, Lyngen, Storfjord, Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa og Kvænangen.

Overvåkningsorganet innledet den formelle undersøkelsen av den regionalt differensierte arbeidsgiveravgiften i Norge 19. november 1997⁽¹⁶⁾. Overvåkningsorganet gjorde 2. juli 1998 et vedtak⁽¹⁷⁾ der det fastslo at ordningen, gjennom statsbudsjettet, begünstiget visse foretak, noe som ikke kunne berettiges ut fra ordningens generelle art og karakter, og som vred eller truet med å vri konkurransen i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet⁽¹⁸⁾. Ordningen måtte bringes i samsvar med EØS-avtalens regler.

De norske myndighetene reiste 2. september 1998 en sak i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens artikkel 36 nr. 1 for EFTA-domstolen med krav om at vedtaket av 2. juli 1998 skulle oppheves.

Domstolen avviste anmodningen om oppheving 20. mai 1999⁽¹⁹⁾ og opprettholdt Overvåkningsorganets vedtak. Domstolen bekreftet at ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift innebar statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

Med sikte på å opptre i samsvar med Overvåkningsorganets vedtak av 2. juli 1998 foreslo de norske myndighetene nye regler om regionalt differensiert arbeidsgiveravgift. Overvåkningsorganet godkjente de nye reglene 22. september 1999. Godkjenningen var tidsbegrenset til 31. desember 2003⁽²⁰⁾.

21. desember 2000 gjorde Europakommisjonen et negativt vedtak om en støtteordning for nedsetting av trygdeavgifter ("socialavgifter") som Sverige hadde meldt⁽²¹⁾. I vedtaket påpekte Kommisjonen at Norge ved brev av 27. juli 2000 ikke bare framla merknader til vedtaket om å innlede undersøkelse av den svenske saken, men også bekreftet at Norge anvendte en liknende ordning.

I lys av det svenske vedtaket ble det norske systemet deretter drøftet ved flere møter mellom de norske myndighetene og Overvåkningsorganet samt mellom Overvåkningsorganet og Europakommisjonen. På bakgrunn av likhetene mellom den norske og den svenske ordningen, og for å sikre like konkurranseforhold innenfor EØS, fant Overvåkningsorganet det nødvendig å undersøke om den norske ordningen var forenlig med EØS-avtalen, og innledet en formell undersøkelse av den norske ordningen ved brev til de norske myndighetene av 4. juni 2002 (dok. nr. 02-4189 D).

I sitt vedtak av 25. september 2002⁽²²⁾ konkluderte Overvåkningsorganet med at ordningen med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift ikke falt inn under unntaket fastsatt i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c), og foreslo at det ble truffet formålstjenlige tiltak for å oppheve enhver støtte som inngikk i ordningen og som var uforenlig med statsstøttereglene, eller å gjøre denne støtten forenlig med regelverket med virkning fra 1. januar 2004.

Ved brev fra Norges faste delegasjon til Den europeiske union av 29. oktober 2002, mottatt og registrert av Overvåkningsorganet 31. oktober 2002 (dok. nr. 02-7855 A), godtok de norske myndighetene de formålstjenlige tiltakene.

I mars 2003 oversendte de norske myndighetene Overvåkningsorganet melding om en overgangsperiode på tre år, fra 2004 til 2007, for gradvis justering av arbeidsgiveravgiften i sone 3 og 4 (dok. nr. 03-1846 A). Ifølge meldingen skulle arbeidsgiveravgiften bli som følger⁽²³⁾:

⁽¹⁶⁾ Vedtak nr. 246/97/COL.

⁽¹⁷⁾ Vedtak nr. 165/98/COL.

⁽¹⁸⁾ Heretter kalt EØS.

⁽¹⁹⁾ Sak E-6/98 *Den norske stat mot EFTAs overvåkningsorgan* [1999], EFTA Court Report, s. 76.

⁽²⁰⁾ Vedtak nr. 228/99/COL.

⁽²¹⁾ Offentliggjort i EFT L 244 av 14. september 2001, s. 32.

⁽²²⁾ Vedtak nr. 172/02/COL.

⁽²³⁾ Foretak i visse økonomiske sektorer skulle betale den høyeste satsen på 14,1 %, slik de allerede gjorde, i henhold til ordningen som ble godkjent ved vedtak i Overvåkningsorganet av 22. september 1999. De norske myndighetene underrettet også Overvåkningsorganet om at de ville fortsette å anvende satsene for 2003 forutsatt at de var i samsvar med *de minimis*-regelen.

Tabell 1

	Satser 2003	Satser 2004	Satser 2005	Satser 2006	Satser 2007
Sone 1	14.1	14.1	14.1	14.1	14.1
Sone 2	10.6	14.1	14.1	14.1	14.1
Sone 3	6.4	8.3	10.2	12.1	14.1
Sone 4	5.1	7.3	9.5	11.7	14.1

Ved brev av 15. april 2003 (dok. nr. 03-2467 A) hadde de norske myndighetene også meldt en videreføring av regionalt differensiert arbeidsgiveravgift i Nord-Troms og Finnmark (sone 5). Denne meldingen ble imidlertid tilbakekalt ved brev av 4. juli 2003 fra Norges ambassadør til Den europeiske union (dok. nr. 03-4403 A) ettersom EFTA-statenes ved felles overenskomst i EFTA-statenes faste komité 1. juli 2003 (nr. 2/2003/SC) og ved henvisning til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 2 hadde vedtatt at den foreliggende ordningen i sone 5 var forenlig med EØS-avtalen på grunn av de uvanlige forholdene i denne sonen.

Etter å ha innledet den formelle undersøkelsen ved et vedtak av 16. juli 2003⁽²⁴⁾ og i samsvar med EFTA-domstolens avgjørelse i sak E-6/98⁽²⁵⁾, fastslo Overvåkningsorganet at den nedsatte arbeidsgiveravgiften i sone 2, 3 og 4 innebar utbetaling av støtte. Overvåkningsorganet godkjente likevel den meldte overgangsperioden på tre år for regionalt differensiert arbeidsgiveravgift i sone 3 og 4 ved vedtak nr. 218/03/COL av 12. november 2003. I nevnte vedtak uttrykte Overvåkningsorganet at uten en overgangsperiode ville økningen av arbeidsgiveravgiften ha negative virkninger på sysselsettingen. Overvåkningsorganet uttalte at en gradvis utfasing av de differensierte avgiftssatsene over en treårsperiode ville innebære at den årlige kostnadsøkningen for foretakene ville bli spredt utover perioden. Umiddelbart opphør av den nåværende ordningen ville derimot gitt de berørte foretakene et kostnadssjokk. En egnet overgangsperiode virket tilrådelig for å dempe sjokkvirkningene og gi foretakene tid til å tilpasse seg til de nye økonomiske forholdene.

b) *Beskrivelse av det nylig meldte tiltaket for regionalt differensiert arbeidsgiveravgift for visse økonomiske sektorer*

1) *Beskrivelse av tiltakets hovedtrekk*

I april 2004 ga de norske myndighetene Overvåkningsorganet melding om at de for visse økonomiske sektorer, fra 1. januar 2005 og i et ubegrenset tidsrom, hadde til hensikt å anvende de regionalt differensierte satsene for arbeidsgiveravgift som var gyldige fram til slutten av 2003, i sone 1, 2, 3 og 4. Disse satsene for 2003 vises i tabell 1 ovenfor. Sone 5 ble holdt utenfor meldingen ettersom satsen i den er null i henhold til vedtak i EFTA-statenes faste komité nr. 2/2003/SC av 1. juli 2003.

Det meldte tiltaket vil bare få anvendelse for visse økonomiske sektorer som, ifølge de norske myndighetene, ikke er utsatt for konkurranse fra foretak i andre EØS-stater. De norske myndighetene hevdet at det ikke forelå noen handelspåvirkning i de sektorene som ville nyte godt av den planlagte anvendelsen av nedsatte arbeidsgiveravgifter. De norske myndighetene mente derfor at det meldte tiltaket ikke innebar statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

De norske myndighetene vurderte konkurranseflatene på grunnlag av en økonomisk rapport utarbeidet av det uavhengige konsultentselskapet ECON i samarbeid med et norsk advokatfirma (heretter kalt "ECON-rapporten"). Følgende liste over sektorer som anses ikke å være påvirket av konkurranse fra foretak i andre EØS-stater, og som derfor omfattes av det meldte tiltaket, er utarbeidet på grunnlag av vurderingen i ECON-rapporten:

⁽²⁴⁾ Vedtak nr. 141/03/COL.

⁽²⁵⁾ Sak E-6/98 *Den norske stat mot EFTAs overvåkningsorgan* [1999], EFTA Court Report, s. 76.

Tabell 2

NACE-kode ⁽¹⁾	Sone 2	Sone 3	Sone 4
01.300 Kombinert husdyrhold og planteproduksjon	i.a. ⁽²⁾	i.a.	0
22.120 Forlegging av aviser	0/2	0/2	0/2
22.210 Trykking av aviser	0/2	0/2	0/2
35.111 Bygging og reparasjon av skip og skrog over 100 bruttotonn	0/2	0/2	0/2
35.113 Bygging og reparasjon av båter under 100 bruttotonn	0/2	0/2	0/2
40.120 Overføring av elektrisitet	0	0	0
45.110 Rivning av bygninger og flytting av masse	0	0	0
45.212 Oppføring av andre konstruksjoner	0	0	0
45.221 Blikkenslagerarbeid	i.a.	i.a.	0
45.229 Takarbeid ellers	i.a.	i.a.	0
45.230 Bygging av veier, flyplasser og idrettsanlegg	0	0	0
45.240 Bygging av havne- og damanlegg	0	i.a.	i.a.
45.250 Annen spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet	0	0	0
45.310 Elektrisk installasjonsarbeid	0	0	0
45.320 Isolasjonsarbeid	i.a.	i.a.	0
45.330 VVS-arbeid	0	0	0
45.340 Annen bygginstallasjon	0	i.a.	0
45.442 Glassarbeid	i.a.	i.a.	0
45.450 Annen ferdiggjøring av bygninger	0	i.a.	0
45.500 Utleie av bygge- og anleggsmaskiner med personell	i.a.	0	0
50.200 Vedlikehold og reparasjon av motorvogner, unntatt motorsykler	0	0	0
50.301 Agentur- og engroshandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	0	i.a.	0
50.302 Detaljhandel med deler og utstyr til motorvogner, unntatt motorsykler	0	0	0
50.500 Detaljhandel med drivstoff til motorvogner	0	0	0
51.170 Agenturhandel med nærings- og nytelsesmidler	i.a.	i.a.	0/2
51.180 Agenturhandel med spesialisert vareutvalg ellers	i.a.	i.a.	0
51.210 Engroshandel med korn, såvarer og fôr	0	0	0
51.220 Engroshandel med blomster og planter	i.a.	i.a.	0
51.381 Engroshandel med fisk og skalldyr	i.a.	i.a.	0
51.390 Engroshandel med bredt utvalg av nærings- og nytelsesmidler	i.a.	0	0
51.421 Engroshandel med klær	0	0	0
51.434 Engroshandel med plater, musikk- og videokassetter og CD- og DVD-plater	i.a.	i.a.	0
51.460 Engroshandel med sykepleie- og apotekvarer	i.a.	i.a.	0

NACE-kode ⁽¹⁾	Sone 2	Sone 3	Sone 4
51.477 Engroshandel med sports- og fritidsutstyr, spill og leker	0	i.a.	i.a.
51.479 Engroshandel med husholdningsvarer og varer til personlig bruk ikke nevnt annet sted	i.a.	i.a.	0
51.520 Engroshandel med metaller og metallholdig malm	i.a.	i.a.	0
51.532 Engroshandel med trelast	0	0	0
51.533 Engroshandel med fargevarer	i.a.	i.a.	0
51.539 Engroshandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	0	i.a.	0
51.561 Engroshandel med papir og papp	0	i.a.	0
51.840 Engroshandel med datamaskiner, tilleggsutstyr til datamaskiner samt programvare	0	0	0
51.850 Engroshandel med maskiner og utstyr til kontor ellers	i.a.	i.a.	0
51.872 Engroshandel med skipsutstyr og fiskeredskap	i.a.	i.a.	0
51.900 Engroshandel ikke nevnt annet sted	0	0	0
52.110 Butikkhandel med bredt vareutvalg med hovedvekt på nærings- og nytelsesmidler	0/2	0/2	0/2
52.120 Butikkhandel med bredt vareutvalg ellers	0/2	0/2	0/2
52.220 Butikkhandel med kjøtt og kjøttvarer	0	i.a.	i.a.
52.230 Butikkhandel med fisk og skalldyr	i.a.	i.a.	0
52.241 Butikkhandel med bakervarer og konditorvarer	0	i.a.	0
52.271 Butikkhandel med helsekost	i.a.	i.a.	0
52.279 Butikkhandel med nærings- og nytelsesmidler ikke nevnt annet sted	i.a.	i.a.	0
52.310 Butikkhandel med apotekvarer	0	0	0
52.330 Butikkhandel med kosmetikk og toalettartikler	i.a.	i.a.	0
52.410 Butikkhandel med tekstiler og utstyrsvarer	0	0	0
52.420 Butikkhandel med klær	0/2	0/2	0/2
52.431 Butikkhandel med skotøy	0	0	0
52.441 Butikkhandel med belysningsutstyr	i.a.	i.a.	0
52.442 Butikkhandel med kjøkkenutstyr, glass og steintøy	i.a.	i.a.	0
52.443 Butikkhandel med møbler	0/2	0/2	0/2
52.449 Butikkhandel med innredningsartikler ikke nevnt annet sted	i.a.	0	0
52.451 Butikkhandel med elektriske husholdningsapparater, radio og fjernsyn	0	0	0
52.453 Butikkhandel med musikkinstrumenter og noter	i.a.	i.a.	0
52.461 Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer	0/2	0/2	0/2
52.463 Butikkhandel med fargevarer	0	0	i.a.
52.464 Butikkhandel med trelast	i.a.	i.a.	0/2
52.469 Butikkhandel med byggevarer ikke nevnt annet sted	i.a.	0	0
52.481 Butikkhandel med ur, foto- og optiske artikler	i.a.	0	0
52.482 Butikkhandel med gull- og sølvvarer	i.a.	0	0
52.483 Butikkhandel med fritidsutstyr, spill og leker	i.a.	i.a.	0
52.484 Butikkhandel med blomster og planter	i.a.	i.a.	0

NACE-kode ⁽¹⁾	Sone 2	Sone 3	Sone 4
52.485 Butikkhandel med datamaskiner, kontormaskiner og telekommunikasjonsutstyr	i.a.	i.a.	0
52.489 Butikkhandel ikke nevnt annet sted	i.a.	0	0
52.612 Postordrehandel med tekstiler, utstyrsvarer, klær, skotøy, reiseeffekter og lærvarer	0	i.a.	i.a.
52.619 Postordrehandel med annet spesialisert vareutvalg	0	i.a.	0
52.630 Detaljhandel utenom butikk ellers	i.a.	i.a.	0
52.720 Reparasjon av elektrisk husholdningsutstyr, radio og fjernsyn	i.a.	i.a.	0
55.301 Drift av restauranter og kafeer	0	0	0
55.302 Drift av gatekjøkken, salatbarer og pølseboder	i.a.	0	0
55.401 Drift av puber	0	0	0
55.510 Kantiner drevet som selvstendig virksomhet	0	i.a.	0
55.520 Cateringvirksomhet	0	i.a.	0
60.220 Drosjebiltransport	i.a.	0	0
63.110 Lasting og lossing	0	i.a.	0
63.120 Lagring	i.a.	i.a.	0
63.211 Drift av gods- og transportsentraler	0	0	0
63.212 Drift av parkeringsplasser og parkeringshus	i.a.	i.a.	0
63.213 Drift av bomstasjoner	i.a.	i.a.	0
63.219 Tjenester tilknyttet landtransport ellers	0	0	0
63.221 Drift av havne- og kaianlegg	i.a.	i.a.	0
63.229 Tjenester tilknyttet sjøtransport ellers	i.a.	i.a.	0
63.230 Andre tjenester tilknyttet lufttransport	0	0	0
63.302 Turistkontorvirksomhet	i.a.	0	0
63.401 Spedisjon	0	0	0
63.409 Transportformidling ellers	i.a.	i.a.	0
64.110 Posttjenester	0	0	0
64.120 Budtjenester ellers	i.a.	0	0
64.210 Operatørvirksomhet på fasttelefoni	0	i.a.	0
64.220 Operatørvirksomhet på mobiltelefoni	0	i.a.	0
64.230 Operatørvirksomhet på internett	i.a.	i.a.	0
64.240 Telekommunikasjonsvirksomhet ellers	i.a.	i.a.	0
65.120 Bankvirksomhet ellers	0	0	0
65.220 Annen kredittgivning	0	i.a.	0
65.239 Annen verdipapirforvaltning	i.a.	i.a.	0
66.010 Livsforsikring	i.a.	i.a.	0
66.030 Skadeforsikring	0	0	0
67.130 Hjelpevirksomhet for finansiell tjenesteyting ellers	i.a.	i.a.	0
67.200 Hjelpevirksomhet for forsikring og pensjonskasser	i.a.	0	0
70.111 Boligbyggelag	i.a.	i.a.	0

NACE-kode ⁽¹⁾	Sone 2	Sone 3	Sone 4
70.112 Utvikling og salg av egen fast eiendom ellers	i.a.	i.a.	0
70.120 Kjøp og salg av egen fast eiendom	i.a.	0	0
70.202 Utleie av egen fast eiendom ellers	0	0	0
70.310 Eiendomsmekling	i.a.	i.a.	0
70.321 Eiendomsforvaltning	i.a.	0	0
70.322 Vaktmestertjenester	i.a.	i.a.	0
71.110 Bilutleie	i.a.	i.a.	0
71.320 Utleie av bygge- og anleggsmaskiner	i.a.	i.a.	0
71.340 Utleie av maskiner og utstyr ellers	i.a.	i.a.	0
71.400 Utleie av husholdningsvarer og varer til personlig bruk	0	i.a.	0
72.500 Vedlikehold og reparasjon av kontormaskiner og datamaskiner	i.a.	i.a.	0
74.110 Juridisk tjenesteyting	i.a.	i.a.	0
74.121 Regnskap og bokføring	0	0	0
74.122 Revisjon	0	0	0
74.130 Markeds- og opinionsundersøkelser	i.a.	i.a.	0
74.140 Bedriftsrådgiving	0	i.a.	0
74.203 Geologiske undersøkelser	i.a.	i.a.	0
74.300 Teknisk prøving og analyse	0	0	0
74.400 Annonse- og reklamevirksomhet	0	i.a.	0
74.501 Formidling av arbeidskraft	0	0	0
74.600 Etterforskning og vaktjenester	0	0	0
74.700 Rengjøringsvirksomhet	0	0	0
74.810 Fotografvirksomhet	i.a.	i.a.	0
74.820 Pakkevirksomhet	i.a.	i.a.	0
74.851 Kontorservice	i.a.	0	0
74.852 Oversettelsesvirksomhet	i.a.	i.a.	0
74.871 Innkasso- og kredittopplysningsvirksomhet	i.a.	i.a.	0
74.877 Kongress-, messe- og utstillingsvirksomhet	i.a.	i.a.	0
74.879 Annen forretningsmessig tjenesteyting ikke nevnt annet sted	0	0	0
75.110 Generell (overordnet) offentlig administrasjon og økonomiforvaltning	0	0	0
75.120 Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell, sosial virksomhet, undervisning, kirke, kultur og miljøvern	0	0	0
75.130 Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked	0	0	0
75.140 Hjelpetjenester for offentlig administrasjon	0	i.a.	0
75.220 Forsvar	0	0	0
75.230 Retts- og fengselsvesen	0	0	0
75.240 Politi- og påtalemyndighet	0	0	0
75.250 Brannvern	0	0	0

NACE-kode ⁽¹⁾	Sone 2	Sone 3	Sone 4
75.300 Trygdeordninger underlagt offentlig forvaltning	0	0	0
80.102 Grunnskoleundervisning	0	0	0
80.103 Spesialskeleundervisning for funksjonshemmede	0	0	0
80.210 Undervisning i allmennfag	0	0	0
80.309 Undervisning ved andre høgschooler	i.a.	i.a.	0/2
80.410 Trafikkskoleundervisning	i.a.	i.a.	0
80.421 Folkehøgskoleundervisning	0	0	0
80.423 Studieforbunds- og frivillige organisasjoners kurs	i.a.	0	0
80.424 Kommunal musikkskolevirksomhet	i.a.	0	0
80.429 Annen undervisning	0	0	0
85.114 Rehabiliterings- og opptreningsinstitusjoner	0	0	0
85.116 Institusjoner for voksenpsykiatri	0	0	i.a.
85.118 Somatiske sykehjem	0	0	0
85.121 Allmenn legetjeneste	i.a.	i.a.	0
85.122 Spesialisert legetjeneste	i.a.	i.a.	0
85.130 Tannhelsetjeneste	0	0	0
85.142 Fysioterapitjeneste	i.a.	i.a.	0
85.143 Skole- og helsestasjonstjeneste	0	i.a.	i.a.
85.144 Annen forebyggende helsetjeneste	i.a.	0	0
85.147 Ambulansetjenester	0	0	0
85.149 Andre helsetjenester	0	0	0
85.200 Veterinærtjenester	0	0	0
85.311 Institusjoner for barne- og ungdomsvern	0	i.a.	i.a.
85.312 Institusjoner for rusmisbrukere	0	0	0
85.319 Omsorgsinstitusjoner ellers	i.a.	0	0
85.321 Hjemmehjelp	i.a.	i.a.	0
85.322 Boliger/bokollektiv for eldre og funksjonshemmede med fast tilknyttet personell	i.a.	i.a.	0
85.323 Barneverntjenester	0	i.a.	0
85.324 Sosialtjenester for rusmisbrukere utenfor institusjon	i.a.	0	0
85.325 Familieverntjenester	i.a.	i.a.	0
85.326 Kommunale sosialkontortjenester	i.a.	i.a.	0
85.327 Barnehager	0	0	0
85.331 Skolefritidsordninger	i.a.	i.a.	0
85.333 Aktivitetssentra for eldre og funksjonshemmede	i.a.	i.a.	0
85.334 Arbeidstrening for ordinært arbeidsmarked	0	0	0
85.335 Varig vernet arbeid	0	0	0
85.336 Sosiale velferdsorganisasjoner	i.a.	i.a.	0
85.337 Asylmottak	0	0	0

NACE-kode ⁽¹⁾	Sone 2	Sone 3	Sone 4
85.338 Sysselsetting/arbeidstrening under helse- og sosialtaten i kommunen	0	i.a.	i.a.
85.339 Andre sosialtjenester utenfor institusjon	i.a.	0	i.a.
90.010 Oppsamling og behandling av avløpsvann	0	i.a.	0
90.020 Innsamling og håndtering av annet avfall	0	0	0
91.110 Næringslivs- og arbeidsgiverorganisasjoner	i.a.	0	0
91.200 Arbeidstakerorganisasjoner	i.a.	i.a.	0
91.310 Religiøse organisasjoner	0	0	0
91.330 Interesseorganisasjoner ellers	0	i.a.	0
92.110 Film- og videoproduksjon	i.a.	i.a.	0
92.130 Filmframvisning	i.a.	i.a.	0
92.200 Radio og fjernsyn	0	i.a.	0
92.320 Drift av etablissemeter tilknyttet kunstnerisk virksomhet	0	i.a.	0
92.330 Drift av fornøyelsesetablissemeter	i.a.	i.a.	0
92.400 Nyhetsbyråer	i.a.	i.a.	0
92.510 Drift av biblioteker og arkiver	0	i.a.	0
92.521 Drift av museer	0	0	0
92.522 Vern av historiske steder og bygninger	i.a.	0	0
92.610 Drift av idrettsanlegg	0/2	0	0
92.621 Idrettslag og -klubber	0	0	0
92.629 Sport og idrett ellers	i.a.	i.a.	0
92.721 Aktivitets- og opplevelsesselskaper	i.a.	0	i.a.
92.729 Fritidsvirksomhet ellers	0	0	0
93.010 Vaskeri- og renserivirksomhet	0	0	0
93.020 Frisering og annen skjønnhetspleie	i.a.	0	0
93.030 Begravelsesbyråvirksomhet og drift av kirkegårder og krematorier	i.a.	i.a.	0
93.040 Helsestudio-, massasje- og solstudiovirksomhet	0	0	0

⁽¹⁾ Standard for næringsgruppering (NACE), utarbeidet av Statistisk sentralbyrå.

⁽²⁾ I tabellen angir sifferet 0 at det ifølge de norske myndighetene ikke er noen påvirkning på handelen i den relevante sektoren; sifrene 0/2 angir at noen foretak i disse sektorene i den aktuelle sonen er utsatt for konkurranse.

Forkortelsen "i.a." står for "ikke aktuelt". Det innebærer at det ifølge undersøkelsene som ble foretatt i forbindelse med ECON-rapporten, ikke var noen foretak i vedkommende sektor som ville overskride *de minimis*-grensen i den relevante sonen.

På grunnlag av ECON-rapporten har de norske myndighetene fastsatt følgende kriterier for å skjelne mellom foretak som ikke er utsatt for konkurranse fra foretak som befinner seg i andre EØS-stater, og foretak som påvirkes av konkurransen i EØS, med hensyn til de økonomiske sektorene som er merket med sifrene 0/2:

– *NACE 22.120 og 22.210: Forlegging og trykking av aviser*

På grunnlag av språk, kultur og avstand anses forlegging og trykking av lokalaviser som virksomhet som utøves bare på lokale markeder. En avis anses som lokal så lenge den ikke er landsomfattende.

- *NACE 35.111 og 35.113: Bygging og reparasjon av skip og skrog over 100 bruttotonn og under 100 bruttotonn*

Så lenge reparasjonen gjelder skip som utelukkende drives på norsk sjøterritorium, eller gjøres på skip som har akutt behov for reparasjoner, anses de aktuelle skipsverftene å operere i lokale markeder og dermed ikke å være utsatt for konkurranse fra andre EØS-stater.

- *NACE 51.170: Agenturhandel med nærings- og nytelsesmidler*

De norske myndighetene har ikke framlagt noen ytterligere avklaring av hvilke kriterier for støtteberettigelse som gjelder for foretak i denne sektoren. Ifølge ECON-rapporten var det på grunnlag av tilgjengelige opplysninger ikke mulig å skille foretak som er utsatt for konkurranse, fra foretak som ikke er det.

- *NACE 52.110: Butikkhandel med bredt vareutvalg med hovedvekt på nærings- og nytelsesmidler*

Foretak som ligger mer enn 150 km fra konkurrenter på den andre siden av den nasjonale grensen, anses ikke som utsatt for konkurranse fra andre EØS-stater. Ifølge opplysningene som ble framlagt av de norske myndighetene, ble den avgjørende avstanden på 150 km fastsatt ved å identifisere de nærmeste konkurrentene på den andre siden av grensen for foretak i standard næringsgruppering 52.110, Butikkhandel med bredt vareutvalg med hovedvekt på nærings- og nytelsesmidler. Konkurransforholdene ble vurdert for foretak som ligger i varierende avstand fra nærmeste konkurrent på den andre siden av grensen. På grunnlag av konklusjonene i ECON-rapporten fastslo de norske myndighetene at det er lite sannsynlig at foretak som ligger mer enn 150 km fra en konkurrent, utsettes for konkurranse fra foretak i andre EØS-stater. De norske myndighetene uttaler at hvorvidt faktisk konkurranse finnes, avhenger av vareutvalget som tilbys.

- *NACE 52.120, 52.420 og 52.443: Butikkhandel med bredt vareutvalg ellers, butikkhandel med klær og butikkhandel med møbler*

Selv om avstanden til konkurrenter på den andre siden av grensen har betydning, uttaler de norske myndighetene at det er vanskelig å sette et absolutt og definitivt skille mellom foretak som påvirkes av samhandelen i EØS, og de som ikke påvirkes av den. Ifølge ECON-rapporten er foretak som ligger ca. 200 km fra et relativt stort kjøpesenter på den andre siden av grensen, utsatt for konkurranse, mens foretak som ligger nærmere grensen, men uten et stort kjøpesenter på den andre siden, ikke er utsatt for konkurranse. Likevel har de norske myndighetene ut fra samme vurdering som for NACE 52.110, forklart i meldingen at en avstand på 200 km ser ut til å være et egnet objektivt kriterium for å vurdere påvirkning av samhandelen i denne sektoren.

- *NACE 52.461 og 52.464: Butikkhandel med bredt utvalg av jernvarer, fargevarer og andre byggevarer og butikkhandel med trelast*

De norske myndighetene har forklart at foretak som ligger ”svært langt fra grensen”, ikke utsettes for konkurranse fra foretak i andre EØS-stater. Det framgår av de framlagte opplysningene at ”svært langt fra grensen” betyr at det ikke ville lønne seg å reise fram og tilbake på samme dag, mens avstanden avhenger av blant annet veistandard og trafikkforhold. Foretak i fylkene Rogaland, Hordaland, Sogn og Fjordane og Møre og Romsdal kan nyte godt av nedsatt arbeidsgiveravgift ettersom de ikke utsettes for konkurranse fra andre EØS-stater. Foretak i andre fylker utelukkes.

- *NACE 80.309: Undervisning ved andre høyskoler*

Meldingen omfatter bare voksenopplæringskurs, som anses ikke å være påvirket av samhandel. Når det gjelder undervisning på høyskole- og universitetsnivå, har de norske myndighetene angitt sifferet 2, som betyr at den aktuelle virksomheten er utsatt for konkurranse.

– *NACE 92.610: Drift av idrettsanlegg*

En idrettsklubb anses som lokal når den ikke deltar i den høyeste divisjonen innenfor sin idrettsgren. Andre idrettsanlegg anses som lokale når de hovedsakelig brukes av lokale idrettslag, lokalbefolkningen i kommunen og personer på dagsbesøk, som ikke har noe konkurrerende tilbud i andre EØS-stater.

2) Metoden som anvendes for å velge ut foretak som omfattes av det meldte tiltaket med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift

Det meldte tiltaket omfatter en rekke økonomiske sektorer som er identifisert i ECON-rapporten, som oppført ovenfor. ECON-rapporten bygde på vurderingen av konkurranseflatene mellom foretak i sone 2, 3 og 4 i Norge og foretak i andre EØS-stater. Den inneholdt en liste over sektorer som angivelig ikke påvirkes av konkurranse fra andre EØS-stater.

For produksjonssektoren ble listen over økonomiske sektorer som ikke påvirkes av konkurranse fra andre EØS-stater, utarbeidet på grunnlag av regionale økonomiske eksport- og importdata fra de relevante sonene framlagt av Statistisk sentralbyrå. Som de norske myndighetene forklarte i brevet av 12. november 2004, fikk forekomsten av direkte samhandel i nesten alle produksjonssektorer (NACE 15 til NACE 37) ECON til å konkludere med at praktisk talt alle disse sektorene kan bli påvirket av konkurranse fra foretak i andre EØS-stater. De norske myndighetene forklarte også at noen få sektorer (forlegging og trykking av aviser, bygging av skip) likevel ble ansett å operere i lokale markeder bare på grunnlag av disse næringsundergruppene art og karakter, og ikke på en analyse av import og eksport.

Når det gjelder foretak i tjenestesektoren (NACE 50 til NACE 99), ble konkurranseflatene undersøkt hovedsakelig på grunnlag av kunnskap om markedsforholdene i de ulike bransjene og intervjuer med et utvalg av foretak i sone 2, 3 og 4 i Norge.

Det finnes ingen uttrykkelig henvisning til metoden som er fulgt for å fastslå konkurranseflatene innenfor elektrisitets-, gass- og vannforsyning (NACE 40) eller bygg- og anleggssektoren (NACE 45), selv om et stort antall av næringsundergruppene i bygg- og anleggssektoren er tatt med i meldingen.

Ifølge ECON-rapporten ble rent lokale virksomheter ikke påvirket av samhandelen i EØS. For å bli klassifisert som en rent lokal virksomhet i henhold til ECON-rapporten, må to kumulative vilkår være oppfylt av den relevante økonomiske sektoren i det aktuelle området: Foretakene i den gitte sektoren deltar ikke selv i virksomhet over landegrensene, og den spesifikke virksomheten i den aktuelle regionen er ikke i stand til å tiltrekke kunder fra et annet sted.

I rapporten fastslås det at kartleggingen av konkurranseflatene skal kunne brukes til å utarbeide et forslag til regelverk som i størst mulig grad viderefører den gamle ordningen med nedsatt arbeidsgiveravgift for økonomiske sektorer som ikke deltar i konkurransen innenfor EØS⁽²⁶⁾. ECON-rapporten inneholder likevel ikke et forslag til regelverk, noe en støtteordning vanligvis ville gjort, og et slikt forslag er heller ikke framlagt i meldingen.

I innledningen til rapporten fastslo ECON at det verken har vært tid eller ressurser til å gjennomføre en dyptgående analyse av konkurranseforholdene innen alle de bransjer som omfattes av rapporten, og at dette kunne føre til både undervurdering og overvurdering av konkurransen med foretak i andre EØS-stater⁽²⁷⁾. ECON var likevel av den oppfatning at rapportens innhold ga et rimelig bilde av konkurransen mellom foretak i EØS.

⁽²⁶⁾ Sammendrag av rapporten: "Kartleggingen skal kunne brukes til å utarbeide et forslag til regelverk som så langt som mulig viderefører ordningen med gradert arbeidsgiveravgift for bransjer eller vesentlige deler av bransjer som ikke er i konkurranse med virksomheter i andre EØS-land, og som dermed ikke påvirker samhandelen."

⁽²⁷⁾ Nummer 1.2 i rapporten: "Det har verken vært tid eller ressurser til å gjennomføre en dyptgående analyse av konkurranseforholdene innen alle de bransjer som omfattes av rapporten. I de fleste tilfellene har vi måttet bygge på faglige vurderinger støttet av intervjuer med utvalgte bedrifter. Skjevheter i informasjonen kan derfor forekomme i våre vurderinger av enkeltbransjer. Imidlertid kan dette slå ut både i retning av å overvurdere konkurransen med andre EØS-land og å undervurdere den."

3. Problemstillinger i åpningsvedtaket

6. oktober 2004 vedtok Overvåkningsorganet å innlede den formelle undersøkelsen av forslaget om regionalt differensiert arbeidsgiveravgift for visse økonomiske sektorer. Overvåkningsorganet anså at den foreslåtte anvendelsen av nedsatt arbeidsgiveravgift i sone 2, 3 og 4 omfattet et svært bredt spekter av økonomiske sektorer og foretak. Det meldte tiltaket liknet i svært høy grad den tidligere ordningen med regionalt differensiert og nedsatt arbeidsgiveravgift, som av Overvåkningsorganet ble erklært som uforenlig støtte i henhold til EØS-avtalen⁽²⁸⁾.

Hovedforskjellen mellom den tidligere vurderte ordningen og det nylig meldte tiltaket er at et mindre antall økonomiske sektorer kan dra fordel av nedsatte satser. I ECON-rapporten ble det utarbeidet en liste over sektorer som på grunnlag av vurderingen av konkurranseflatene, ikke ble ansett som påvirket av samhandelen i EØS.

Overvåkningsorganet uttrykte i åpningsvedtaket sin tvil angående datainnsamlingsmetoden som var brukt i ECON-rapporten, ettersom den ikke virket systematisk. Overvåkningsorganet utviste bekymring for at ECON-rapporten kun ga et ufullstendig bilde av situasjonen, og at det ikke forelå noen dyptgående analyse av den framtidige situasjonen.

Overvåkningsorganet understreket sin tvil om hvorvidt metoden som var fulgt for å fastslå hvorvidt det forelå en påvirkning av samhandelen innenfor EØS for en gitt sektor, oppfylte kravene fastsatt gjennom etablert rettspraksis med hensyn til tolkningen av kriteriet "påvirkning av samhandelen" i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1. Overvåkningsorganet viste til rettspraksis og minnet særlig om at i motsetning til det som framgår av ECON-rapporten, vil det at støtte gis til rent lokale virksomheter eller til foretak som utøver virksomhet bare på lokalt plan, ikke i seg selv utelukke muligheten for påvirkning av handelen.

Overvåkningsorganet uttrykte videre tvil om det meldte tiltaket omfattet de ordninger som var nødvendige for å sikre fravær av handelspåvirkning i alle tilfeller, ettersom det ikke omfattet noe allment vern for å gi den nødvendige rettslige og økonomiske sikkerhet med hensyn til handelspåvirkningen ved anvendelse av tiltaket. Overvåkningsorganet var bekymret over tiltakets uklare karakter, ettersom det ikke er tidsbegrenset og ikke inneholder noen bestemmelse om ny gjennomgåelse av kriteriene og vilkårene for anvendelse.

Overvåkningsorganet vedtok å innlede den formelle undersøkelsen blant annet for å gjøre det lettere for Norge å avklare og gi en bedre redegjørelse for hvorvidt anvendelsen av det meldte tiltaket ikke ville ha noen virkning på samhandelen. Det vises til delen nedenfor med merknader framlagt av de norske myndighetene.

4. Merknader fra de norske myndighetene

Ved brev av 12. november 2004 framla de norske myndighetene sine merknader til Overvåkningsorganets vedtak om å innlede den formelle undersøkelsen. Når det gjelder innholdet i meldingen, forklarte de norske myndighetene at med hensyn til standard næringsgruppering 52.120 (butikkhandel med bredt vareutvalg ellers), 52.420 (butikkhandel med klær) og 52.443 (butikkhandel med møbler), omfattet meldingen foretak som ligger i alle de tre sonene som omfattes av tiltaket. På grunn av usikkerhet var dette angitt bare for foretak i sone 4.

For det andre forklarte de norske myndighetene at "noen økonomiske sektorer i en sone ble meldt som ikke utsatt for konkurranse, mens de samme sektorene i andre soner ikke var oppført i listen. [...] Grunnen til dette var at det ifølge ECON-rapporten innen visse økonomiske sektorer ikke fantes noe foretak som ville overskride de minimis-grensen i den relevante sonen. [...] Disse foretakene vil i framtiden, dersom deres lønnskostnader skulle føre til en overskridelse av de minimis-grensen, bli ansett på samme måte som foretak som omfattes av den relevante sektoren som er meldt i andre soner."

For det tredje mente de norske myndighetene at Overvåkningsorganets argumentasjonsrekke i vedtaket om å innlede den formelle undersøkelsen gjenspeilte en noe forenklet forståelse av den anvendte datainnsamlingsmetoden og ECONs vurdering. Med hensyn til dette påpekte de norske

⁽²⁸⁾ For ytterligere opplysninger vises det til del I.2.a i dette vedtak, med særlig henvisning til Overvåkningsorganets vedtak nr. 172/02/COL og nr. 218/03/COL.

myndighetene at for foretak i produksjonssektoren var konkurranseflatene undersøkt på grunnlag av regionale eksport- og importdata. De norske myndighetene forklarte at ECON-rapporten ikke forutsatte at analysen av disse tallene skulle være tilstrekkelig til å identifisere økonomiske sektorer som ikke utsettes for konkurranse fra foretak i andre EØS-stater, men tilstrekkelig til å bekrefte at støtte til en viss sektor faktisk kan påvirke samhandelen.

Når det gjelder foretakene i tjenestesektorene, hevdet de norske myndighetene at konkurranseflatene ble undersøkt hovedsakelig på grunnlag av kunnskap om markedsforholdene i de forskjellige bransjene og på intervjuer med et utvalg av foretak. For å bli ansett som en rent lokal virksomhet var det et vilkår at foretak i den relevante tjenestesektoren ikke deltok i virksomhet over landegrensene. Dette ble imidlertid ikke anvendt som et tilstrekkelig vilkår. I ECON-rapporten ble det også vurdert om den spesifikke tjenestevirksomheten som lå i en bestemt region var i stand til å tiltrekke seg kunder fra et annet sted eller en annen EØS-stat. Med hensyn til en mulig framtidig situasjon ble de intervjuede foretakene spurt om hvordan de trodde virkningen ville bli på deres kunders handelsmønstre dersom prisen på den lokale tjenesteytelsen økte med en gitt prosentdel, eller ved en økning av prisen for den samme tjenesten fra foretak som ligger i de nordiske nabolandene.

For det fjerde anså de norske myndighetene at det var Overvåkningsorganets oppgave å vurdere om noen av sektorene eller støttemottakerne som omfattes av det meldte tiltaket, kan gis støtte som ikke påvirker samhandelen mellom avtalepartene til EØS-avtalen.

II. VURDERING

1. Krav til framgangsmåte

Det meldte tiltaket er ikke iverksatt. De norske myndighetene har dermed overholdt sine forpliktelser i henhold til overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del I artikkel 1 nr. 3.

2. Det meldte tiltaket

De norske myndighetene har meldt at de *"fra 1. januar 2005 har til hensikt å anvende den ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift som gjaldt før 1. januar 2004 for sektorer som ikke er utsatt for konkurranse fra foretak i andre EØS-stater."* Ingen konkrete forslag til lover eller forskrifter om anvendelsen av tiltaket er meldt. De norske myndighetene har meldt en rapport som danner grunnlaget for deres avgjørelse om å gjeninnføre den gamle ordningen med regionalt differensiert og nedsatt arbeidsgiveravgift til fordel for visse sektorer. Selv om det i ECON-rapporten hevdes at kartleggingen av konkurranseflatene skal kunne brukes til å utarbeide et forslag til regelverk, inneholder den ikke noe forslag til regelverk, noe en støtteordning vanligvis ville gjort, og det er heller ikke framlagt noe forslag i meldingen.

På grunnlag av de sparsomme opplysningene de norske myndighetene framlegger i meldingen og i forbindelse med den formelle undersøkelsen, virker det som de norske myndighetene ønsker å fortsette med (eller gjeninnføre) den gamle ordningen med regionalt differensiert og nedsatt arbeidsgiveravgift, men begrense anvendelsen av den til de sektorene som er oppført i ECON-rapporten. Det minnes om at den gamle ordningen med nedsatt arbeidsgiveravgift var klassifisert som en støtteordning⁽²⁹⁾. Overvåkningsorganet ser ingen grunn til at det meldte tiltaket ikke skulle anses som en ordning, selv om virkeområdet er blitt mindre.

Ifølge definisjonen fastsatt i overvåknings- og domstolsavtalens protokoll 3 del II artikkel 1 bokstav d), er en støtteordning enhver rettsakt som uten at det kreves ytterligere gjennomføringstiltak danner grunnlaget for tildeling av individuell støtte til foretak bestemt på en generell og abstrakt måte, og enhver rettsakt som kan danne grunnlaget for tildeling av støtte til ett eller flere foretak på ubestemt tid og/eller for et ubestemt beløp, uten at støtten er knyttet til et bestemt prosjekt.

⁽²⁹⁾ Se Overvåkningsorganets vedtak nr. 218/03/COL, der Overvåkningsorganet godkjente en overgangsperiode på tre år for å oppheve regionalt differensiert arbeidsgiveravgift.

Det meldte tiltaket gjelder anvendelsen av regionalt differensiert arbeidsgiveravgift for ethvert foretak som utøver virksomhet i et visst antall sektorer (mer enn 200 sektorer er omfattet av forslaget) med hensyn til ansatte som bor i sone 2, 3 og 4 i Norge. Anvendelsen av nedsatt arbeidsgiveravgift er ikke en engangsstøtte til ett enkelt foretak, men regelmessig gjentatt støtte i et ubegrenset tidsrom som begunstiger et ubestemt antall støttmottakere. Det meldte tiltaket må derfor anses som en ordning.

3. Dette vedtaks virkeområde

Følgende vurdering får anvendelse bare på virksomhet som omfattes av EØS-avtalen. Overvåkningsorganet kan ikke vurdere virksomhet som ikke omfattes av avtalens virkeområde, for eksempel NACE-kode 75.220, forsvar.

Videre har Overvåkningsorganet ingen kompetanse til å granske støtte til foretak som bare utøver virksomhet knyttet til produkter som ikke omfattes av EØS-avtalen, for eksempel landbruks- eller fiskerivarer⁽³⁰⁾. Dette gjelder blant annet NACE-kode 01.300, kombinert husdyrhold og planteproduksjon. Virksomhet i sektorer som ikke omfattes av Overvåkningsorganets kompetanse til å vurdere om statsstøtte foreligger, omfattes ikke av dette vedtak⁽³¹⁾.

4. Statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1

EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 lyder som følger:

"Med de unntak som er fastsatt i denne avtale, skal støtte gitt av EFs medlemsstater eller EFTA-statene eller støtte gitt av statsmidler i enhver form, som vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, være uforenlig med denne avtales funksjon i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene."

I henhold til rettspraksis kreves det for å bli ansett som støtte, at alle de fire vilkårene i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 er oppfylt⁽³²⁾: 1) støtten må være gitt av en stat eller gjennom statsmidler; 2) den må begunstige mottakerne; 3) støtten må vri eller true med å vri konkurransen, og 4) for å omfattes av forbudet i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 må støttetiltaket påvirke samhandelen mellom avtalepartene.

Den norske ordningen med nedsatt arbeidsgiveravgift har vært gjenstand for flere vedtak gjort av Overvåkningsorganet⁽³³⁾. EFTA-domstolen har også vurdert ordningen⁽³⁴⁾ og konkludert med at en slik ordning innebærer statsstøtte.

Som nevnt ovenfor innebærer det aktuelle forslaget at den tidligere ordningen gjeninnføres, og den eneste forskjellen er at den foreslåtte ordningen er begrenset til visse sektorer. Overvåkningsorganet anser at Overvåkningsorganets konklusjoner og EFTA-domstolens avgjørelser med hensyn til klassifiseringen av den tidligere ordningen i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1, får tilsvarende anvendelse på den nylig meldte ordningen med hensyn til tre av de fire kumulative kriteriene.

Den meldte ordningen innebærer bruk av statsmidler ved at Staten går glipp av inntekter dersom nedsatt arbeidsgiveravgift anvendes. Ordningen gir dessuten foretak i de begunstigede sektorene og regionene et direkte konkurransefortrinn framfor foretak som ligger andre steder eller som ikke inngår i de meldte sektorene. I denne forbindelse vil Overvåkningsorganet understreke at et tiltak bare kan innebære statsstøtte når et foretak utøver en økonomisk virksomhet, det vil si en virksomhet som består i å tilby varer og tjenester i konkurranse på et gitt marked⁽³⁵⁾. Rettspraksis definerer foretak som *"enhver enhet som utøver økonomisk virksomhet, uavhengig av enhetens rettslige status"*

⁽³⁰⁾ Se blant annet EØS-avtalens artikkel 8 nr. 3, artikkel 17-20 og protokoll 3 og 9 samt overvåknings- og domstolsavtalens artikkel 24.

⁽³¹⁾ Se også del 4 nedenfor.

⁽³²⁾ Sak C-345/02 *Pearle BV, Hans Prijs Optiek Franchise BV, Rinck Opticiëns BV og Hoofdbedrijfschap Ambachten* [2004] saml. I-7139, nr. 33, sak C-142/87 *Belgia mot Kommisjonen ('Tubemeuse')* [1990] saml. I-959, nr. 25; forente saker C-278/92 til C-280/92 *Spania mot Kommisjonen* [1994] saml. I-4103, nr. 20; sak C-482/99 *Frankrike mot Kommisjonen* [2002] saml. I-4397, nr. 68 og sak C-280/00 *Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg* [2003] saml. I-7747, nr. 74.

⁽³³⁾ Se del I.2. bokstav a) i dette vedtak.

⁽³⁴⁾ Sak E-6/98 *Den norske stat mot EFTAs overvåkningsorgan* [1999], EFTA Court Report, s. 76.

⁽³⁵⁾ Forente saker C-180/98 til C-184/98 *Pavlov m. fl.* [2000] saml. I-6451, nr. 75.

og måten den finansieres på”⁽³⁶⁾). Statsstøtte kan derfor ikke inngå i ikke-økonomisk virksomhet, som blant annet offentlig forvaltningsvirksomhet, politi- og påtalevirksomhet eller virksomhet knyttet til trykdeordninger underlagt offentlig forvaltning. Dette vedtak omfatter derfor ikke slik virksomhet.

Spørsmålet som gjenstår er derfor om støtte gitt i henhold til den meldte ordningen, som får anvendelse på et visst antall sektorer som angivelig ikke er utsatt for konkurranse fra foretak i andre EØS-stater, påvirker samhandelen mellom avtalepartene.

a) *Påvirker støtten samhandelen i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1?*

For å omfattes av forbudet i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 må støttetiltaket være i stand til å påvirke samhandelen mellom avtalepartene til EØS-avtalen. Denne bestemmelsen skiller ikke mellom årsaker eller formål, men definerer statsstøtte på grunnlag av virkningene⁽³⁷⁾.

Overvåkningsorganet vil i det følgende vurdere om avgrensningen i den meldte ordningen til visse sektorer hindrer at støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene og dermed utelukker den fra virkeområdet for EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

1) Rettsregelen

I henhold til rettspraksis⁽³⁸⁾ medfører statsstøtte som styrker et foretaks stilling sammenliknet med andre foretak som deltar i konkurransen innenfor EØS, at den siste må anses som påvirket av statsstøtten.

Det finnes ingen nedre grense eller prosentandel for å kunne fastslå at samhandelen mellom avtalepartene ikke har blitt påvirket⁽³⁹⁾. I henhold til fast rettspraksis vil det relativt lave støttebeløpet eller den relativt begrensede størrelsen på foretaket som mottar støtten, ikke i seg selv utelukke muligheten for at samhandelen i EØS kan bli påvirket⁽⁴⁰⁾. Når en sektor har et stort antall små foretak, kan støtte som er potensielt tilgjengelig for alle eller svært mange foretak i sektoren, påvirke samhandelen mellom avtalepartene til EØS-avtalen, selv om enkeltbeløpene er små⁽⁴¹⁾. Støtte kan også påvirke samhandelen i EØS selv om mottakerforetaket ikke selv deltar i virksomhet over landegrensene⁽⁴²⁾.

Støttens art avhenger ikke av tjenesteytelsenes lokale eller regionale art eller av det berørte virksomhetsområdets omfang⁽⁴³⁾. Hvorvidt støttemottakernes virksomhet er av lokal art, er ett av de aspektene som skal tas hensyn til i vurderingen av om samhandelen påvirkes, men at den er det, er ikke tilstrekkelig til å hindre at støtten har en virkning på samhandelen⁽⁴⁴⁾. Årsaken er at tildeling av statsstøtte til et foretak kan føre til at den interne forsyningen opprettholdes eller økes, med den følge at andre foretaks muligheter til å komme inn på markedet i berørte EØS-stater reduseres⁽⁴⁵⁾.

⁽³⁶⁾ Sak C-41/90 *Höfner og Elser* [1991] saml. I-1979, nr. 21.

⁽³⁷⁾ Sak C-56/93 *Belgia mot Kommisjonen* [1996] saml. I-723, nr. 79.

⁽³⁸⁾ Sak E 6/98 *Den norske stat mot EFTAs overvåkningsorgan* [1999], EFTA Court Report, s. 76, nr. 59; sak 730/79 *Philip Morris mot Kommisjonen* [1980] saml. 2671, nr. 11.

⁽³⁹⁾ Sak C-280/00 *Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg* [2003] saml. I-7747, nr. 81; sak C-172/03 *Wolfgang Heiser mot Finanzamt Innsbruck* [2005], ennå ikke kunngjort, nr. 32.

⁽⁴⁰⁾ Sak C-71/04 *Administración del Estado mot Xunta de Galicia* [2005], ennå ikke kunngjort, nr. 41; sak C-280/00 *Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg* [2003] saml. I-7747, nr. 81; forente saker C-34/01 til C-38/01 *Enirisorse* [2003] saml. I-14243, nr. 28; sak C-142/87 *Belgia mot Kommisjonen ("Tubemeuse")* [1990] saml. I-959, nr. 43; forente saker C-278/92 til C-280/92 *Spania mot Kommisjonen* [1994] saml. I-4103, nr. 42.

⁽⁴¹⁾ Sak C-71/04 *Administración del Estado mot Xunta de Galicia* [2005], ennå ikke kunngjort, nr. 43; sak C-351/98 *Spania mot Kommisjonen* [2002] saml. I-8031, nr. 64; og sak C-372/97 *Italia mot Kommisjonen* [2004] saml. I-3679, nr. 57.

⁽⁴²⁾ Sak T-55/99 *CETM mot Kommisjonen* [2000] saml. II-3207, nr. 86.

⁽⁴³⁾ Sak C-280/00 *Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg* [2003] saml. I-7747, nr. 77; sak C-172/03 *Wolfgang Heiser mot Finanzamt Innsbruck* [2005], ennå ikke kunngjort, nr. 33; sak C-71/04 *Administración del Estado mot Xunta de Galicia* [2005], ennå ikke kunngjort, nr. 40.

⁽⁴⁴⁾ Forente saker T-298/97-T-312/97 *Alzetta m.fl. mot Kommisjonen* [2000] saml. II-2319, nr. 91.

⁽⁴⁵⁾ Sak E-6/98 *Den norske stat mot EFTAs overvåkningsorgan* [1999], EFTA Court Report, s. 76, nr. 59; sak C-303/88 *Italia mot Kommisjonen* [1991] saml. I-1433, nr. 27; forente saker C-278/92 til C-280/92 *Spania mot Kommisjonen* [1994] saml. I-4103, nr. 40; sak C-280/00 *Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg* [2003] saml. I-7747, nr. 78.

I vurderingen av om samhandelen påvirkes, kreves det ikke at Overvåkningsorganet fastslår den faktiske virkningen av en støtteordning, men at det undersøker om den er i stand til å påvirke samhandelen i EØS⁽⁴⁶⁾. Samhandelskriteriet er vanligvis blitt tolket vidt, slik at et tiltak vanligvis anses som statsstøtte dersom det er i stand til å påvirke samhandelen mellom EØS-stater⁽⁴⁷⁾.

2) Vurdering av den meldte ordningen

Ifølge de norske myndighetene omfatter den meldte ordningen ca. 75 % av de tjenestesektorene som er undersøkt i ECON-rapporten, og en liten del av produksjonssektorene pluss flere sektorer på bygningsområdet. Ifølge meldingen er disse mer enn 200 sektorene, med visse forbehold for 13 av dem, ikke berørt av samhandelen i EØS. De norske myndighetene er derfor av den oppfatning at den meldte ordningen ikke skal anses som statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

– *ECON-rapporten og metoden som ble anvendt for å velge ut de økonomiske sektorene som omfattes av ordningen*

Den meldte ordningen for regionalt differensiert arbeidsgiveravgift bygger på den såkalte ECON-rapporten, som er vedlagt meldingen. Ifølge rapporten er formålet med rapporten imidlertid ikke å vurdere om ordningen med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift er forenlig med EØS-avtalen, men å vurdere konkurranseflatene⁽⁴⁸⁾.

De norske myndighetene har verken framlagt ytterligere vurderinger i meldingen eller gitt mer presise definisjoner av konkurransevilkår i forbindelse med andre avtaleparter. De har bare fastslått at de opprinnelige satsene for den differensierte arbeidsgiveravgiften skal anvendes for foretak i sektorer som ifølge ECON-rapporten ikke har noen konkurranseflate. De har ikke framlagt noen lovtekst med bestemmelser om anvendelsen av den nedsatte arbeidsgiveravgiften.

De norske myndighetene godtar at det i opplysningene som framkommer i ECON-rapporten i vurderingen av enkelte økonomiske sektorer, kan forekomme potensielle skjjevheter som sannsynligvis kan "utjevnes på et aggregert nivå"⁽⁴⁹⁾. Overvåkningsorganet kan imidlertid ikke godta denne tilnærmingen. En støtteordning må være presis nok til å sikre at anvendelsen av dens regler på en potensiell støttemottaker ikke er uforenlig med EØS-avtalens bestemmelser.

Det er Overvåkningsorganets oppfatning at metoden for å velge økonomiske sektorer som angivelig ikke er påvirket av handel over landegrensene, ikke sikrer at støtte ikke vil bli gitt til foretak som utøver virksomhet som vil kunne påvirke samhandelen i EØS.

Overvåkningsorganet er i tvil når det gjelder påliteligheten av de opplysningene som er innsamlet til ECON-rapporten, som særlig med hensyn til tjenestesektorene hovedsakelig er basert på egen kunnskap om markedssituasjonen og på telefonintervjuer med et utvalg av foretak. De innsamlede opplysningene er ikke basert på empirisk bevis, men er av mer subjektiv art. Dessuten ser det i lys av de opplysningene Overvåkningsorganet har tilgang til, ikke ut til at de innsamlede opplysningene er blitt bekreftet.

Ifølge ECON-rapporten anses en virksomhet som helt lokal og ikke påvirket av samhandelen i EØS, dersom to vilkår er oppfylt: foretak i den relevante økonomiske sektoren deltar ikke selv i virksomhet over landegrensene, og den spesifikke virksomheten er ikke i stand til å tiltrekke kunder fra et annet sted.

ECON-rapporten vurderer imidlertid ikke hvorvidt samhandelskriteriet i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 vil være oppfylt dersom støtte gis til foretak i de oppførte sektorene. Det som vurderes, er om det foreligger noen direkte konkurranse i den berørte sektoren

⁽⁴⁶⁾ Sak C-298/00 P *Italia mot Kommisjonen* [2004] saml. I-4087, nr. 49, og sak C-372/97 *Italia mot Kommisjonen* [2004] saml. I-3679, nr. 44.

⁽⁴⁷⁾ Forente saker T-298/97-T-312/97 *Alzetta m.fl. mot Kommisjonen* [2000] saml. II-2319, nr. 76-78.

⁽⁴⁸⁾ Nr. 1.1 i rapporten lyder: "Det inngår imidlertid ikke i formålet til den foreliggende rapport å foreta en vurdering av om den differensierte arbeidsgiveravgiften er i strid med EØS-avtalens bestemmelser. Rapporten er avgrenset til å kartlegge de relevante konkurranseflater."

⁽⁴⁹⁾ Se s. 2 i brevet fra de norske myndighetene av 23. april 2004 (hendelse nr. 279843).

og regionen. Som nevnt ovenfor utelukker det at støttemottakeren driver virksomhet i et lokalt marked ikke at samhandelen i EØS påvirkes. At konkurranseflater ifølge rapporten ikke finnes, betyr derfor ikke at støtte til foretak som driver virksomhet i disse økonomiske sektorene, ikke vil kunne påvirke samhandelen mellom avtalepartene.

Metoden som er fulgt i ECON-rapporten for å identifisere økonomiske sektorer, som danner grunnlaget for meldingen om den aktuelle ordningen med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift, følger dermed ikke de parametrene for tolkning av samhandelskriteriet som er fastsatt gjennom rettspraksis fra EFTA-domstolen og EF-domstolen, som nevnt ovenfor.

– *Selve ordningen*

Den meldte ordningen omfatter et svært bredt og variert spekter av foretak⁽⁵⁰⁾ som driver virksomhet blant annet i følgende økonomiske sektorer: skipsbygging, bygging av veier, flyplasser og idrettsanlegg, agentur- og engroshandel, post og telekommunikasjoner, finansiell tjenesteyting, bilutleie, revisjon, filmproduksjon og radio og fjernsyn.

På områder der det er vedtatt avledet regelverk for å åpne og regulere opprettelsen av det indre marked, for eksempel finansiell tjenesteyting (NACE 65), telekommunikasjoner (NACE 64) osv, eller på områder som er gjenstand for spesifikke statsstøtteregler, for eksempel skipsbygging (NACE 35)⁽⁵¹⁾, anser Overvåkningsorganet generelt at den aktuelle virksomheten ikke er skjermet fra samhandelen i EØS.

Operatørvirksomhet på mobiltelefoni (NACE 64.220), operatørvirksomhet på internett (NACE 64.230) og budtjenester ellers (NACE 64.120) er gode eksempler på virksomhet på tvers av landegrensene. De fleste av disse virksomhetene utøves av selskaper med internasjonal virksomhet⁽⁵²⁾.

Når det gjelder byggesektoren (NACE 45), må virksomhet som bygging av veier eller damanlegg utføres av høyt spesialiserte store foretak som konkurrerer med andre selskaper i EØS⁽⁵³⁾.

Særlig i visse meldte økonomiske sektorer som er utsatt for deregulering og liberalisering, vil finansiell statlig støtte ofte påvirke samhandelen.

Andre økonomiske sektorer som omfattes av ordningen, har allerede vært gjenstand for statsstøttevedtak som klart fastslår at samhandelen påvirkes. Dette gjelder blant annet forlegging av aviser (NACE 22), en sektor som var gjenstand for et vedtak truffet av Kommisjonen i fjor der det fastslås at *"[...] det foreligger samhandel mellom medlemsstatene med forlagsproduktene som berøres av de undersøkte støttetiltakene. De undersøkte støttetiltakene kan derfor vri konkurransen mellom foretak for eksempel ved at forlag kan utøve sin virksomhet i forskjellige medlemsstater, produsere utgivelser på forskjellige språk og konkurrere om utgivelsesrettigheter og reklame."* ⁽⁵⁴⁾

Et annet eksempel på en sektor der det allerede er truffet statsstøttevedtak og fastslått at en virkning på samhandelen foreligger, er engrossektoren (NACE 51)⁽⁵⁵⁾: *"volumet av handelen med legemidler og andre beslektede produkter [...] i 1991 [...] med de fire EØS-landene (Østerrike, Finland, Sverige, Norge) overstiger 2,7 milliarder ECU."*

⁽⁵⁰⁾ Ifølge de norske myndighetenes forklaring i meldingen anses de fleste, men ikke alle, sektorene i produksjonsindustrien å være utsatt for konkurranse fra utlandet og dermed ikke som berettiget til å nyte godt av de nylig meldte nedsatte satsene for arbeidsgiveravgift. Imidlertid anses foretak i 75 % av alle tjenestesektorer og i mange sektorer innenfor bygg og anlegg ikke å være utsatt for konkurranse og handel i EØS.

⁽⁵¹⁾ Sak C-71/04 *Administración del Estado mot Xunta de Galicia* [2005], ennå ikke kunngjort, nr. 47.

⁽⁵²⁾ Forente saker E-5/04, E-6/04 og E-7/04 *Fesil m.fl. mot EFTAs overvåkningsorgan* [2005], EFTA Court Report, s. 117, nr. 95.

⁽⁵³⁾ Meldingen inneholder heller ingen henvisning til metoden som er fulgt for å vurdere konkurranseflatene i denne sektoren, selv om mange av næringsundergruppene i bygg- og anleggssektoren inngår i meldingen.

⁽⁵⁴⁾ Kommisjonsvedtak av 30.6.2004 om tiltak meldt av Italia til fordel for forlagsbransjen.

⁽⁵⁵⁾ Kommisjonsvedtak om den greske ordningen med støtte i farmasøytisk sektor, finansiert gjennom avgifter på legemidler og andre beslektede produkter, statsstøtte nr. C1A/92.

Som vist i eksemplene ovenfor er foretak i mange av sektorene som omfattes av denne ordningen, ikke bare gjenstand for konkurranse, men de møter konkurranse fra foretak i andre EØS-stater. Støtte som gis til foretak som utøver virksomhet i disse sektorene, vil derfor ha en virkning på samhandelen. Ordningen innebærer derfor statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1. Det bør i denne forbindelse understrekes at de norske myndighetene har meldt én enkelt ordning for regionalt differensiert arbeidsgiveravgift som omfatter mer enn 200 sektorer, og ikke mer enn 200 enkeltmeldinger eller én melding for hver sektor.

I brevet fra de norske myndighetene av 12. november 2004 nevnes det kort at "*det er Overvåkningsorganets oppgave [...] å vurdere om noen av sektorene eller støttemottakerne som omfattes av det meldte tiltaket, kan gis støtte som ikke påvirker samhandelen mellom avtalepartene til EØS-avtalen*"⁽⁵⁶⁾. Når Overvåkningsorganet vurderer en ordning, må det imidlertid vurdere de generelle trekkene ved ordningen i seg selv for å fastslå om den innebærer statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1. I henhold til rettspraksis fra EF-domstolen fastslås det at "*når det gjelder en støtteordning, kan Kommisjonen begrense seg til å undersøke de generelle trekkene ved den aktuelle ordningen, uten at den er forpliktet til å undersøke hvert enkelt tilfelle som er omfattet av ordningen.*"⁽⁵⁷⁾. EFTA-domstolen har også sluttet seg til denne fortolkningen⁽⁵⁸⁾.

Overvåkningsorganet må derfor vurdere ordningen i seg selv. Dersom ordningen i seg selv innebærer statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1, omfattes den av denne bestemmelsen. Overvåkningsorganet er derfor ikke forpliktet til å faktisk bevise i hvert enkelt tilfelle som omfattes av ordningen, at vilkårene i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 er oppfylt.

I forbindelse med dette vedtak er det imidlertid ikke mulig⁽⁵⁹⁾ å fastslå om ordningen er i stand til å påvirke samhandelen for hver av de mer enn 200 sektorene den omfatter. I henhold til rettspraksis må det sikres at samhandelen ikke påvirkes for enkeltforetak som kan nyte godt av ordningen⁽⁶⁰⁾. Overvåkningsorganet anser det som umulig å sikre at alle potensielle støttemottakere i hver av de mer enn 200 meldte NACE-sektorene ikke er – og ikke vil bli – utsatt for samhandel i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

Andre økonomiske sektorer omfatter virksomhet som ofte utøves på lokalt plan. For disse sektorene kan det likevel ikke på forhånd utelukkes at samhandelen kan påvirkes. For eksempel tilhører lokale tjenesteleverandører som treningssentre eller detaljforretninger som supermarkeder, ofte større kjeder som konkurrerer i EØS-området. For øvrig har EF-domstolen nylig fastslått at påvirkning av samhandelen foreligger på området tannhelsetjeneste (NACE 85)⁽⁶¹⁾, en tjeneste som vanligvis ytes lokalt.

Selv om det i de fleste tilfellene er fastslått at handelspåvirkning foreligger, finnes det noen konkrete eksempler i Overvåkningsorganets og Kommisjonens vedtakspraksis der konkret støtte under visse omstendigheter ble ansett ikke å ha noen virkning på samhandelen. Dette var for eksempel tilfelle i Kommisjonens vedtak om Brighton Pier og svømmehallen i Dorsten⁽⁶²⁾. Ved Overvåkningsorganets vedtak om opprettelsen av private barnehager på offentlige steder med subsidierte festeavgifter i Oslo er det også

⁽⁵⁶⁾ Se s. 3 i brev fra de norske myndighetene av 12. november 2004 (dok. nr. 299087).

⁽⁵⁷⁾ Sak T-171/02 *Regione autonoma della Sardegna mot Kommisjonen* [2005], ennå ikke kunngjort, nr. 102; sak 248/84 *Tyskland mot Kommisjonen* [1987] saml. 4013, nr. 18; sak C-75/97 *Belgia mot Kommisjonen* [1999] saml. I-3671, nr. 48 og sak C-278/00 *Hellas mot Kommisjonen* [2004] saml. I-3997, nr. 24.

⁽⁵⁸⁾ Sak E-6/98 *Den norske stat mot EFTAs overvåkningsorgan* [1999], EFTA Court Report, s. 76, nr. 57.

⁽⁵⁹⁾ Se uttalelse fra generaladvokat Geelhoed i sak C-278/00, *Hellas mot Kommisjonen* [2004] saml. I-3997, nr. 40.

⁽⁶⁰⁾ Sak T-171/02 *Regione autonoma della Sardegna mot Kommisjonen* [2005], ennå ikke kunngjort, nr. 104.

⁽⁶¹⁾ Sak C-172/03 *Wolfgang Heiser mot Finanzamt Innsbruck* [2005], ennå ikke kunngjort, nr. 29 og 32.

⁽⁶²⁾ Henholdsvis kommisjonsvedtak om statsstøtte nr. N 560/01 og NN 17/02, og kommisjonsvedtak om statsstøtte nr. N 258/2000.

avvist at det foreligger noen påvirkning av samhandelen⁽⁶³⁾. Fellestrekket ved disse sakene er at de enten gjelder tildeling av individuell statsstøtte eller en ordning med så mange klare, nøyaktige og strenge begrensninger for anvendelsen og de potensielle støttemottakerne at det kunne sikres at det ikke kunne gis noen individuell støtte som ville kunne ha virkning på samhandelen.

ECON-rapporten, som dannet grunnlaget for utarbeidingen av denne ordningen, har først og fremst analysert dagens situasjon for noen økonomiske sektorer i Norge. Men økonomien utvikler seg, og handelsmønstrene kan endre seg. Det er derfor uvisst hvordan situasjonen vil være i framtiden og om resultatene fra ECON-rapporten, som de norske myndighetene legger til grunn for å bekrefte at det ikke foreligger noen påvirkning av samhandelen, vil være gyldige i framtiden. Uten en revisjonsordning for å tilpasse tildelingen av støtte til nye omstendigheter, kan det ikke sikres at støtte i framtiden ikke vil bli gitt til noen av de foretakene som utøver virksomhet i noen av de oppførte økonomiske sektorene, med en virkning på samhandelen. Det understrekes i denne sammenheng at forslaget om differensiert arbeidsgiveravgift ikke er tidsbegrenset.

Det materielle innholdet i ordningen er ikke tilstrekkelig presist. De norske myndighetene avklarte nylig meldingens virkeområde i sitt brev av 12. november 2004, der de framla merknader til innledningen av den formelle undersøkelsen. Noen sektorer ble meldt som ikke-konkurranseutsatte i én sone fordi ingen foretak i disse sektorene i de gitte sonene for tiden overskrider *de minimis*-grensen. De norske myndighetene har likevel forklart at de vil anse disse foretakene på samme måte som foretak som omfattes av en relevant sektor som er meldt i andre soner, dersom lønnskostnadene for disse foretakene i framtiden overskrider *de minimis*-grensen. Disse sektorene er likevel ikke tatt med i meldingen som ble framlagt for Overvåkningsorganet.

Det finnes heller ingen andre spesifikke kriterier for å velge støtteberettigede foretak innenfor de økonomiske sektorene som er oppført på listen i ECON-rapporten, ettersom meldingen bare viser til sektorer. De to kumulative kriteriene om geografisk beliggenhet og sektorvirksomhet som kreves oppfylt for å anvende nedsatt arbeidsgiveravgift i en gitt sektor, er etter Overvåkningsorganets oppfatning for vage. I tråd med de positive vedtakene nevnt ovenfor må en ordning inneholde presise og klare kriterier⁽⁶⁴⁾ for å sikre at ingen foretak får støtte som kan påvirke samhandelen i EØS.

På grunnlag av opplysningene de norske myndighetene har framlagt, anser Overvåkningsorganet derfor at forslaget om regionalt differensiert arbeidsgiveravgift er i stand til å påvirke samhandelen mellom avtalepartene.

b) Konklusjon

Av ovennevnte årsaker konkluderer Overvåkningsorganet med at den meldte ordningen om regionalt differensiert arbeidsgiveravgift for foretak som driver virksomhet innenfor visse økonomiske sektorer, innebærer statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

5. Spørsmålet om støtten er forenlig med EØS-avtalen

I meldingen hevdet de norske myndighetene at forslaget om regionalt differensiert arbeidsgiveravgift ikke innebar statsstøtte. Etter en foreløpig vurdering av ordningen vedtok Overvåkningsorganet å innlede den formelle undersøkelsen ettersom det hersket alvorlig tvil ikke bare hvorvidt de regionalt differensierte satsene for arbeidsgiveravgift hadde statsstøttepreg, men også hvorvidt de var forenlige med EØS-avtalens statsstøtteregler. Til tross for at Overvåkningsorganet uttrykte sin tvil i vedtaket om å innlede den formelle undersøkelsen, har de norske myndighetene ikke framlagt noen argumenter som gjelder ordningens forenlighet med EØS-avtalen.

Overvåkningsorganet anser at ingen av unntakene nevnt i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 2 kan anvendes i denne saken.

Ordningen med nedsatt arbeidsgiveravgift kan heller ikke anses som forenlig på grunnlag av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3. En slik reduksjon av foretaks løpende kostnader som nedsatt arbeidsgiveravgift medfører, innebærer statsstøtte. Slik støtte er, når den gis til foretak i visse

⁽⁶³⁾ Overvåkningsorganets vedtak nr. 291/03/COL av 18. desember 2003 om opprettelse av private barnehager på offentlige steder med subsidierte festeavgifter i Oslo.

⁽⁶⁴⁾ Uttalelse fra generaladvokat Geelhoed i sak C-278/00, *Hellas mot Kommisjonen* [2004] saml. I-3997, nr. 45-46.

regioner, i prinsippet forbudt.

Anvendelsen av nedsatt arbeidsgiveravgift kan ikke vurderes innenfor rammen av EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav a) ettersom ingen norske regioner kommer inn under denne bestemmelsen, som krever en usedvanlig lav levestandard eller alvorlig underbeskjeftigelse.

Den nedsatte arbeidsgiveravgiften bidrar verken til å sikre at et viktig prosjekt av felles europeisk betydning kan realiseres, eller til å bøte på en alvorlig forstyrrelse av økonomien i en stat, slik det kreves for å anse den som forenlig med EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav b).

Når det gjelder EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c), uttalte Overvåkningsorganet i sitt vedtak nr. 218/03/COL av 12. november 2003 med hensyn til statsstøtte i form av regionalt differensiert arbeidsgiveravgift, at en videreføring av den norske ordningen ville være uforenlig med EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c) og retningslinjene for statsstøtte. For foretak lokalisert i sone 2, 3 og 4 som utøver virksomhet i de økonomiske sektorene som er oppført i meldingen, innebærer det meldte tiltaket en gjenoptakelse av reglene som ble erklært som uforenlig støtte av Overvåkningsorganet i 2002 fordi de ikke kom inn under et unntak i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c). Hovedtrekkene i den meldte ordningen er de samme som i ordningen som var gjenstand for Overvåkningsorganets tidligere vedtak. Den eneste forskjellen er et mer begrenset virkeområde for den nylig meldte ordningen, som er begrenset til foretak som utøver virksomhet som er oppført på en liste med mer enn 200 sektorer. I tråd med dette vedtaket bekrefter Overvåkningsorganet sin tidligere oppfatning av at anvendelsen av regionalt differensiert arbeidsgiveravgift ikke er forenlig med EØS-avtalens statsstøtteregler.

6. Konklusjon

På grunnlag av vurderingen ovenfor anser Overvåkningsorganet at den meldte ordningen med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift for visse økonomiske sektorer innebærer statsstøtte som er uforenlig med EØS-avtalens regler.

Ifølge de opplysningene som Overvåkningsorganet har tilgang til, er den meldte ordningen med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift for visse økonomiske sektorer ikke innført enda, dvs. at ingen støtte er utbetalt til noen av de potensielle støttemottakerne.

GJORT DETTE VEDTAK:

Artikkel 1

Det meldte forslaget om regionalt differensiert arbeidsgiveravgift for foretak som utøver virksomhet i visse økonomiske sektorer, som de norske myndighetene planlegger å gjennomføre, innebærer statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1. Det meldte forslaget er uforenlig med EØS-avtalens artikkel 61.

Artikkel 2

Det meldte forslaget om regionalt differensiert arbeidsgiveravgift for foretak som utøver virksomhet i visse økonomiske sektorer, skal ikke gjennomføres.

Artikkel 3

Dette vedtak er rettet til Kongeriket Norge.

Artikkel 4

Dette vedtak har gyldighet i engelsk språkversjon.

Utferdiget i Brussel, 22. november 2005.

For EFTAs overvåkningsorgan,

Einar M. Bull

President

Kurt Jäger

Medlem av kollegiet

EFTA-ORGANER

EFTA-DOMSTOLEN

DOMSTOLENS DOM

2008/EØS/25/05

av 14. desember 2007

i sak E-3/07

EFTAs overvåkningsorgan mot Republikken Island

(En avtaleparts manglende oppfyllelse av sine forpliktelser – direktiv 2002/88/EF om tiltak mot utslipp av forurensende gasser og partikler fra forbrenningsmotorer som skal monteres i ikke-veigående mobile maskiner)

I sak E-3/07, EFTAs overvåkningsorgan mot Republikken Island – SAK om at EFTA-domstolen skal erklære at Republikken Island, ved å unnlate å innføre eller melde til Overvåkningsorganet de nødvendige tiltak for å gjennomføre rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg II kapittel XXIV nr. 1a annet strekpunkt, dvs. europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/88/EF av 9. desember 2002 om endring av direktiv 97/68/EF, tilpasset til EØS-avtalen gjennom avtalens protokoll 1, innenfor den fastsatte tidsfrist, har unnlatt å oppfylle sine forpliktelser i henhold til den aktuelle rettsaktens artikkel 2 og EØS-avtalens artikkel 7 – har domstolen, sammensatt av Carl Baudenbacher, president, og dommerne Henrik Bull (saksforberedende dommer) og Thorgeir Örlygsson, 14. desember 2007 avsagt dom der domsslutningen lyder:

1. Republikken Island har, ved å unnlate å innføre de nødvendige tiltak for å gjennomføre rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg II kapittel XXIV nr. 1a annet strekpunkt, dvs. europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/88/EF av 9. desember 2002 om endring av direktiv 97/68/EF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om tiltak mot utslipp av forurensende gasser og partikler fra forbrenningsmotorer som skal monteres i ikke-veigående mobile maskiner, tilpasset til EØS-avtalen gjennom avtalens protokoll 1, innenfor den fastsatte tidsfrist, unnlatt å oppfylle sine forpliktelser i henhold til den aktuelle rettsaktens artikkel 2 og EØS-avtalens artikkel 7.
2. Republikken Island pålegges å betale sakens omkostninger.

DOMSTOLENS DOM**2008/EØS/25/06****av 14. desember 2007****i sak E-5/06****EFTAs overvåkningsorgan mot Fyrstedømmet Liechtenstein**

(En avtaleparts manglende oppfyllelse av sine forpliktelser – forordning (EØF) 1408/71 artikkel 4 nr. 1 og nr. 2a – trygdeytelser og særlige ikke-avgiftsbaserte ytelser – rettslige virkninger av forordning (EØF) 1408/71 vedlegg IIa med angivelse av særlige ikke-avgiftsbaserte ytelser – EØS-rådets vedtak 1/95 om EØS-avtalens ikrafttredelse for Liechtenstein)

I sak E-5/06, EFTAs overvåkningsorgan mot Fyrstedømmet Liechtenstein – SAK om at EFTA-domstolen skal erklære at Fyrstedømmet Liechtenstein har unnlatt å oppfylle sine forpliktelser i henhold til artikkel 19 nr. 1 og 2, artikkel 25 nr. 1 og artikkel 28 nr. 1 i rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg VI nr. 1, dvs. rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 av 14. juni 1971 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og deres familiemedlemmer som flytter innenfor Fellesskapet, tilpasset til EØS-avtalen gjennom avtalens protokoll 1 – har EFTA-domstolen, sammensatt av Carl Baudenbacher, president, og dommerne Henrik Bull (saksforberedende dommer) og Thorgeir Örlygsson, 14. desember 2007 avsagt dom der domsslutningen lyder:

1. Fyrstedømmet Liechtenstein har, ved å anvende bostedkrav for rett til pleiestønad, unnlatt å oppfylle sine forpliktelser i henhold til artikkel 19 nr. 1 og 2, artikkel 25 nr. 1 og artikkel 28 nr. 1 i rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg VI nr. 1, dvs. rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 av 14. juni 1971 om anvendelse av trygdeordninger på arbeidstakere, selvstendig næringsdrivende og deres familimedlemmer som flytter innenfor Fellesskapet, tilpasset til EØS-avtalen gjennom avtalens protokoll 1.
2. Fyrstedømmet Liechtenstein pålegges å betale sakens omkostninger.

Anmodning om en rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen framsatt av Borgarting lagmannsrett i sak mellom Olga Rindal og Den norske stat v/Dispensasjons- og klagenemnda for behandling i utlandet

2008/EØS/25/07

(Sak E-11/07)

Borgarting lagmannsrett har ved brev av 14. desember 2007 rettet en anmodning til EFTA-domstolen, mottatt ved domstolens kontor 19. desember 2007, om en rådgivende uttalelse i sak mellom Olga Rindal og Den norske stat v/Dispensasjons- og klagenemnda for behandling i utlandet, med følgende spørsmål:

1. Er det forenlig med EØS-avtalen art. 36 og 37 og rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 art. 22 å avslå dekning av utgifter til behandling i utlandet som etter internasjonal medisin må anses som eksperimentell eller utprøvende, når det ikke foreligger rett til slik behandling i hjemstaten?
2. Har det betydning for svaret på spørsmål nr. 1 om behandlingsmetoden som sådan er internasjonalt anerkjent og dokumentert, men der dette kun gjelder ved andre medisinske indikasjoner enn dem som den aktuelle pasienten har?
3. Er det forenlig med EØS-avtalen art. 36 og 37 å avslå dekning av utgifter til sykehusbehandling i utlandet dersom pasienten i hjemstaten innen en medisinsk forsvarlig frist kan få et adekvat medisinsk tilbud vurdert etter akseptert internasjonal metode?

Har det betydning for svaret på spørsmål nr. 3 om avslag kan gis selv om behandlingstilbudet i utlandet anses som mulig mer avansert enn behandlingstilbudet i hjemstaten?

4. Har det betydning for svarene på spørsmålene over om
 - a) hjemmestaten rent faktisk ikke tilbyr den aktuelle behandlingen mottatt i utlandet?
 - b) den aktuelle pasienten rent faktisk ikke har blitt tilbudt den aktuelle behandlingen i hjemstaten selv om tilbudet finnes der?
 - c) pasienten har blitt vurdert i hjemstaten, men ikke gitt tilbud om videre operativ behandling fordi pasienten ikke anses å ha dokumentert nytte av behandlingen?
 - d) behandlingen gitt i utlandet faktisk medførte bedring av den aktuelle pasientens helsetilstand?

Anmodning om en rådgivende uttalelse fra EFTA-domstolen framsatt av Oslo tingrett i sak mellom Therese Slinning og Den norske stat v/Dispensasjons- og klagenemnda for behandling i utlandet

2008/EØS/25/08

(Sak E-1/08)

Oslo tingrett har ved brev av 16. januar 2008 rettet en anmodning til EFTA-domstolen, mottatt ved domstolens kontor 21. januar 2008, om en rådgivende uttalelse i sak mellom Therese Slinning og Den norske stat v/Dispensasjons- og klagenemnda for behandling i utlandet, med følgende spørsmål:

1. Er det forenlig med EØS-avtalen art. 36 og 37 og rådsforordning (EØF) nr. 1408/71 art. 22 å avslå dekning av utgifter til behandling i utlandet som etter internasjonal medisin må anses som eksperimentell eller utprøvende, når det ikke foreligger rett til slik behandling i hjemstaten?
2. Har det betydning for svaret på spørsmål nr. 1 om den aktuelle behandlingsformen må anses å være implementert i hjemstaten eller vurderes implementert i hjemstaten for fremtiden?
3. Er det forenlig med EØS-avtalen art. 36 og 37 å avslå dekning av utgifter til sykehusbehandling i utlandet dersom pasienten i hjemstaten innen en medisinsk forsvarlig frist kan få et adekvat medisinsk tilbud vurdert etter akseptert internasjonal metode?

Har det betydning for svaret på dette spørsmålet at

- a) avslag kan gis selv om behandlingstilbudet i utlandet anses som mulig mer avansert enn behandlingstilbudet i hjemstaten?
 - b) pasienten, dersom vedkommende velger å motta behandling i utlandet fremfor et adekvat tilbud i hjemstaten, ikke får dekket kostnadene til behandling i utlandet i samme utstrekning som det behandlingen i hjemstaten ville ha kostet?
4. Har det betydning for svarene på spørsmålene over om
 - a) den aktuelle pasienten innen en medisinsk forsvarlig frist rent faktisk ikke har mottatt et tilbud i hjemstaten som kan anses som adekvat behandling?
 - b) behandlingen gitt i utlandet faktisk medførte bedring av den aktuelle pasientens helsetilstand?

DOMSTOLENS DOM**2008/EØS/25/09****av 21. februar 2008****i sak E-5/07****Private Barnehagers Landsforbund mot EFTAs overvåkningsorgan**

(Sak om oppheving av et vedtak i EFTAs overvåkningsorgan – kommunale barnehager – statsstøtte – begrepet foretak – vedtak om å ikke reise innsigelser – innledning av formell undersøkelsesprosedyre – avvisning)

I sak E-5/07, Private Barnehagers Landsforbund mot EFTAs overvåkningsorgan – SAK om oppheving av EFTAs overvåkningsorgans vedtak nr. 39/07/COL av 27. februar 2007 om offentlig finansiering av kommunale barnehager i Norge – har EFTA-domstolen, sammensatt av Carl Baudenbacher, president og saksforberedende dommer, og dommerne Thorgeir Örlygsson og Bjørg Ven (ad hoc), 21. februar 2008 avsagt dom der domsslutningen lyder:

1. EFTAs overvåkningsorgan frifinnes.
2. Saksøker pålegges å betale saksøktes omkostninger.

Søksmål anlagt 21. februar 2008 av EFTAs overvåkningsorgan mot Republikken Island 2008/EØS/25/10

(Sak E-2/08)

Et søksmål mot Republikken Island ble anlagt for EFTA-domstolen 21. februar 2008 av EFTAs overvåkningsorgan, representert ved Niels Fenger og Florence Simonetti.

EFTAs overvåkningsorgan har nedlagt påstand om at EFTA-domstolen skal:

1. erklære at Republikken Island, ved å unnlate å innføre eller melde til Overvåkningsorganet de nødvendige tiltak for å gjennomføre rettsakten omhandlet i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde vedlegg II kapittel XXIV nr. 1a (*europaparlaments- og rådsdirektiv 2004/26/EF av 21. april 2004 om endring av direktiv 97/68/EF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om tiltak mot utslipp av forurensende gasser og partikler fra forbrenningsmotorer som skal monteres i ikke-veigående mobile maskiner*), tilpasset til EØS-avtalen gjennom avtalens protokoll 1, innenfor den fastsatte tidsfrist, har unnlatt å oppfylle sine forpliktelser i henhold til den aktuelle rettsaktens artikkel 3 og EØS-avtalens artikkel 7,
2. pålegge Republikken Island å betale sakens omkostninger.

Rettslig og faktisk bakgrunn og anførsler framsatt til støtte for påstanden:

- Saken vedrører manglende gjennomføring av et direktiv som gjelder miljøvern.
- EFTAs overvåkningsorgan anfører at den islandske regjering ikke har gitt noen indikasjon på at den har gjennomført direktivet i islandsk rett.
- EFTAs overvåkningsorgan anfører at den islandske regjering ikke har bestridt at den ikke har gjennomført direktivet.

Søksmål anlagt 21. februar 2008 av EFTAs overvåkningsorgan mot Republikken Island 2008/EØS/25/11
Island
(Sak E-3/08)

Et søksmål mot Republikken Island ble anlagt for EFTA-domstolen 21. februar 2008 av EFTAs overvåkningsorgan, representert ved Niels Fenger og Florence Simonetti.

EFTAs overvåkningsorgan har nedlagt påstand om at EFTA-domstolen skal:

1. erklære at Republikken Island, ved å unnlate å innføre eller melde til Overvåkningsorganet de nødvendige tiltak for å gjennomføre rettsakten omhandlet i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde vedlegg II kapittel XV nr. 12u (*europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 648/2004 om vaske- og rengjøringsmidler*), tilpasset EØS-avtalen ved avtalens protokoll 1, har unnlatt å oppfylle sine forpliktelser i henhold til EØS-avtalens artikkel 7, og
2. pålegge Republikken Island å betale sakens omkostninger.

Rettslig og faktisk bakgrunn og anførsler framsatt til støtte for påstanden:

- Saken vedrører en EF-forordning om vaske- og rengjøringsmidler.
- EØS-avtalens artikkel 7 fastsetter at:
”Rettsakter som er omhandlet i eller inntatt i vedlegg til denne avtale eller i EØS-komiteens vedtak, skal være bindende for avtalepartene og skal være eller gjøres til del av deres interne rettsorden som følger:
 - a) *en rettsakt som tilsvarer en EØF-forordning skal som sådan gjøres til del av avtalepartenes interne rettsorden;*
 - b) *en rettsakt som tilsvarer et EØF-direktiv skal overlate til avtalepartenes myndigheter å bestemme formen og midlene for gjennomføringen.”*
- EFTAs overvåkningsorgan anfører at den islandske regjering ikke har gjort forordningen til del av landets interne rettsorden innen den fastsatte tid.

EF-ORGANER

KOMMISJONEN

**Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.4989 – Ålö/MX)**

2008/EØS/25/12

1. Kommisjonen mottok 29. april 2008 melding i henhold til artikkel 4 og etter en henvisning i henhold til artikkel 4 nr. 5 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der det svenske foretaket Ålö Interessenter AB ("Ålö") ved kjøp av aksjer overtar kontroll i henhold til rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over hele det franske foretaket Mailleux S.A.S. ("MX").
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Ålö: utvikling, framstilling og salg av frontlastere til landbrukstraktorer og tilknyttet utstyr,
 - MX: utvikling, framstilling og salg av frontlastere til landbrukstraktorer og tilknyttet utstyr, samt annet håndterings- og løfteutstyr til landbrukstraktorer.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 114 av 9.5.2008. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.4989 – Ålö/MX, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5047 – REWE/ADEG)

2008/EØS/25/13

1. Kommisjonen mottok 23. april 2008 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der det østerrikske foretaket Billa AG ("Billa"), som tilhører det tyske REWE-konsernet ("REWE"), ved kjøp av aksjer overtar kontroll i henhold til rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over hele det østerrikske foretaket ADEG Österreichisch Handelsaktiengesellschaft ("ADEG").
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - REWE: detalj- og engrossalg av dagligvarer og reiser,
 - ADEG: detalj- og engrossalg av dagligvarer.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 112 av 7.5.2008. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.5047 – REWE/ADEG, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5075 – Vienna Insurance Group/EBV)

2008/EØS/25/14

1. Kommisjonen mottok 23. april 2008 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der det østerrikske foretaket Wiener Städtische Versicherung AG Vienna Insurance Group ("Vienna Insurance Group") ved kjøp av aksjer overtar kontroll i henhold til rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over Sparkassen Versicherung ("s-Versicherung", Østerrike), BCR Asigurari de Viata S.A. ("BCR Life", Romania), BCR Asigurari S.A. ("BCR Non-life", Romania), Pojišťovna České spořitelny, a.s. ("PCS", Den tsjekkiske republikk), Poist'ovňa Slovenskej sporiteľ'ne, a.s. ("P-SLSP", Slovakia), og Erste Sparkasse Biztosító Zártkörűen Működő Részvénytársaság ("ESB", Ungarn) (samlet omtalt som "EBV"), som nå kontrolleres av Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG ("EB", Østerrike).
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Vienna Insurance Group: livsforsikring og alminnelig forsikring i Østerrike samt Mellom- og Øst-Europa,
 - S-Versicherung: livsforsikring og alminnelig forsikring i Østerrike,
 - BCR Life: livsforsikring i Romania,
 - BCR Non-life: alminnelig forsikring i Romania,
 - PCS: livsforsikring i Den tsjekkiske republikk,
 - P-SLSP: livsforsikring i Slovakia,
 - ESB: livsforsikring i Ungarn.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 112 av 7.5.2008. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.5075 – Vienna Insurance Group/EBV, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2008/EØS/25/15****(Sak COMP/M.5088 – Scholz Recycling/ERG/ESR)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommissjonen mottok 25. april 2008 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der de tyske foretakene Scholz Recycling GmbH ("Scholz Recycling", tilhører Scholz-gruppen) og EKO Recycling GmbH ("EKO Recycling", tilhører ArcelorMittal-gruppen) ved kjøp av aksjer i fellesskap overtar kontroll som definert i rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over det tyske foretaket EKO Schrottreycling GmbH ("EKO Schrottreycling").
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Scholz Recycling: samling, bearbeiding og omsetning av skrapmetall,
 - EKO Recycling: handel med skrapmetall i Tyskland,
 - ArcelorMittal-konsernet: verdensomspennende produksjon av stål,
 - EKO Schrottreycling: drift av skraplasser i de tyske byene Cottbus og Eisenhüttenstadt.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommissjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽²⁾.
4. Kommissjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommissjonen.

Merknadene må være Kommissjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 112 av 7.5.2008. Merknadene sendes til Kommissjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.5088 – Scholz Recycling/ERG/ESR, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5094 – Nokia/Trolltech)

2008/EØS/25/16

1. Kommissjonen mottok 24. april 2008 melding i henhold til artikkel 4 og etter henvisning i henhold til artikkel 4 nr. 5 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der det finske foretaket Nokia Corporation ("Nokia") overtar kontroll i henhold til rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over hele det norske foretaket Trolltech ASA ("Trolltech") gjennom et offentlig kjøpstilbud kunngjort 28. januar 2008.
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Nokia: utstyr, løsninger og tjenester til kommunikasjonsnett,
 - Trolltech: utvikling og levering av programvareverktøy.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommissjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommissjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommissjonen.

Merknadene må være Kommissjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 112 av 7.5.2008. Merknadene sendes til Kommissjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.5094 – Nokia/Trolltech, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2008/EØS/25/17****(Sak COMP/M.5122 – ArcelorMittal/Borusan)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommisjonen mottok 29. april 2008 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der foretakene ArcelorMittal S.A. ("AM", Luxembourg) og Borusan Holdings A.S. ("Borusan", Tyrkia) i fellesskap overtar kontroll i henhold til rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over et tyrkisk fellesforetak ("JV") ved kjøp av aksjer i et nystiftet fellesforetak.
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - AM: produksjon av stål på global basis,
 - Borusan: stål, distribusjon, logistikk, telekommunikasjon,
 - JV: framstilling av varmvalsede stålband.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽²⁾.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 113 av 8.5.2008. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.5122 – ArcelorMittal/Borusan, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2008/EØS/25/18****(Sak COMP/M.5151 – Boeing/Alenia NA/GA)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommissjonen mottok 25. april 2008 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der de amerikanske foretakene The Boeing Company ("Boeing") og Alenia North America Inc ("Alenia NA", tilhører det italienske Finmeccanica-konsernet) ved kjøp av aksjer i fellesskap overtar kontroll som definert i rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over det amerikanske foretaket Global Aeronautica LLC ("GA").
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Boeing: passasjerfly, forsvarsindustri og romfart, tilknyttede tjenester,
 - Alenia NA: fly og flystrukturer,
 - GA: formontering av flystrukturer, særlig skrogseksjoner til Boeing 787-programmet.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommissjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽²⁾.
4. Kommissjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommissjonen.

Merknadene må være Kommissjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 113 av 8.5.2008. Merknadene sendes til Kommissjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.5151 – Boeing/Alenia NA/GA, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32.

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning**2008/EØS/25/19****(Sak COMP/M.5167 – EMC/Iomega)****Sak som kan bli behandlet etter forenklet framgangsmåte**

1. Kommisjonen mottok 28. april 2008 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning der det amerikanske foretaket EMC Corporation ved kjøp av aksjer overtar kontroll som definert i rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over hele det amerikanske foretaket Iomega Corporation.
2. De berørte foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - EMC: løsninger til bedriftskunder for lagring, beskyttelse og optimalisering av store mengder informasjon,
 - Iomega: framstilling av bærbare elektroniske lagringsenheter til forbrukere og småbedrifter.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt. Det gjøres oppmerksom på at denne saken kan bli behandlet etter framgangsmåten fastsatt i kommisjonskunngjøringen om forenklet framgangsmåte for behandling av visse foretakssammenslutninger etter rådsforordning (EF) nr. 139/2004⁽²⁾.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte foretakssammenslutningen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort i EUT C 113 av 8.5.2008. Merknadene sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 (0)2 296 43 01 eller +32 (0)2 296 72 44) eller med post, med referanse COMP/M.5167 – EMC/Iomega, til følgende adresse:

European Commission
Directorate-General for Competition
Merger Registry
J-70
B-1049 Bruxelles/Brussel

⁽¹⁾ EUT L 24 av 29.1.2004, s. 1.

⁽²⁾ EUT C 56 av 5.3.2005, s. 32.

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.4784 – Suez Environnement/SITA)**

2008/EØS/25/20

Kommisjonen vedtok 17. april 2008 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker, på <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>. Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32008M4784. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.4979 – Acer/Packard Bell)**

2008/EØS/25/21

Kommisjonen vedtok 27. februar 2008 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker, på <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>. Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32008M4979. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.4999 – Heineken/Scottish & Newcastle assets)**

2008/EØS/25/22

Kommisjonen vedtok 3. april 2008 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker, på <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>. Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32008M4999. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5012 – 3M/Aearo)**

2008/EØS/25/23

Kommisjonen vedtok 28. mars 2008 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker, på <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>. Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32008M5012. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5014 – EQT/SAG)**

2008/EØS/25/24

Kommisjonen vedtok 13. februar 2008 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker, på <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>. Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32008M5014. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5061 – Renault/Russian Technologies/AvtoVaz)**

2008/EØS/25/25

Kommisjonen vedtok 8. april 2008 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker, på <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>. Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32008M5061. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5072 – AMSSC/BE Group/JV)**

2008/EØS/25/26

Kommisjonen vedtok 10. april 2008 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker, på <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>. Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32008M5072. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5084 – PARE/Acea/JV)**

2008/EØS/25/27

Kommisjonen vedtok 18. april 2008 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på italiensk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker, på <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>. Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32008M5084. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning **2008/EØS/25/28**
(Sak COMP/M.5089 – Domo Chemicals/Carmel Olefins/Domo Propylene JV)

Kommisjonen vedtok 25. april 2008 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker, på <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>. Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32008M5089. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning **2008/EØS/25/29**
(Sak COMP/M.5092 – GDF/Suez/Teesside Power)

Kommisjonen vedtok 21. april 2008 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker, på <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>. Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32008M5092. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5104 – Altor Fund II/Papyrus)**

2008/EØS/25/30

Kommisjonen vedtok 21. april 2008 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker, på <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>. Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32008M5104. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5115 – Englefield/Cognetas/Morrison Utility Services)**

2008/EØS/25/31

Kommisjonen vedtok 25. april 2008 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker, på <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>. Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32008M5115. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

**Vedtak om å ikke gjøre innsigelse mot en meldt foretakssammenslutning
(Sak COMP/M.5116 – Total France/S-Oil/Total Isu Oil)**

2008/EØS/25/32

Kommisjonen vedtok 28. april 2008 å ikke gjøre innsigelse mot ovennevnte meldte foretakssammenslutning, og å erklære den forenlig med det felles marked. Vedtaket er gjort på grunnlag av artikkel 6 nr. 1 bokstav b) i rådsforordning (EF) nr. 139/2004. Det foreligger i uavkortet tekst bare på engelsk, og vil bli offentliggjort etter at eventuelle forretningshemmeligheter er fjernet. Vedtaket kan fås:

- på Europa-nettstedet for konkurransesaker, på <http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>. Dette nettstedet inneholder ulike funksjoner som gjør det lettere å finne et bestemt vedtak, med mulighet for å søke på blant annet foretaksnavn, saksnummer, dato og saksområde,
- i elektronisk form på nettstedet EUR-Lex, under dokumentnummer 32008M5116. EUR-Lex gir tilgang til Det europeiske fellesskaps regelverk på Internett (<http://eur-lex.europa.eu/>).

Statsstøtte – Danmark

2008/EØS/25/33

Statsstøtte C 5/08 (tidl. NN 58/07) – Ulovlige subsidieordninger fra Aarhus Airport Ltd til fordel for Ryanair

Innbødelse til å sende inn merknader i henhold til EF-traktatens artikkel 88 nr. 2

Kommisjonen har besluttet å innlede formell undersøkelse etter EF-traktatens artikkel 88 nr. 2 med hensyn til ovennevnte støtteordning, se [EUT C 109 av 30.4.2008](#).

Interesserte parter kan sende sine merknader til de aktuelle tiltakene innen en måned etter at denne oppsummeringen og følgebrevet ble offentliggjort i EUT, til:

European Commission
Directorate-General for Energy and Transport
Directorate A 'General Affairs'
B-1049 Brussel/Bruxelles

Faks: +32 2 296 41 04

Merknadene vil bli oversendt til Danmark. En part som ønsker å få sine merknader behandlet fortrolig, kan sende inn en skriftlig, begrunnet anmodning om dette.

Melding fra den franske regjering i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 94/22/EF om vilkårene for tildeling og bruk av tillatelser til å drive leting etter og utvinning av hydrokarboner⁽¹⁾ **2008/EØS/25/34**

(Kunngjøring i forbindelse med søknad om utvidelse av enerett til leting etter flytende og gassholdige hydrokarboner, kalt "Lavignolle-lisensen")

Ved søknad av 16. januar 2008 har foretakene Marex Petroleum Corporation (dba Marex, Inc.), som har forretningskontor i 13819 Threadall Park Drive, Houston, Texas 77077 (De forente stater), og Etablissements Maurel & Prom, som har forretningskontor i 12, rue Volney, F-75002 Paris (Frankrike), søkt om utvidelse av sin enerett til leting etter flytende og gassholdige hydrokarboner, kalt "Lavignolle-lisensen", i et ca. 60 km² stort område i departementet Gironde.

Området som dekkes av utvidelsen ligger innenfor en perimenter avgrenset av lengde- og breddegrader som møtes i punktene definert under ved deres geografiske koordinater, der basismeridianen går gjennom Paris.

Punkt	Lengdegrad	Breddegrad
A	3,80°V	49,60°N
B	3,70°V	49,60°N
C	3,70°V	49,50°N
D	3,80°V	49,50°N

Området som dekkes av Tamaris-konsesjonen er utelukket.

Punkt	Lengdegrad	Breddegrad
E	3,79°V	49,58°N
F	3,75°V	49,58°N
G	3,75°V	49,54°N
H	3,77°V	49,54°N
I	3,77°V	49,55°N
J	3,79°V	49,55°N

Innsending av søknader og kriterier for tildeling

Den opprinnelige søkeren og eventuelle andre søkere må dokumentere at de oppfyller kravene for tillatelse som fastsatt i artikkel 4 og 5 i dekret 2006-648 av 2. juni 2006 om rettigheter til gruvedrift og underjordisk lagring (fransk rettsidende av 3. juni 2006).

Foretak som ønsker det kan sende inn en konkurrerende søknad innen 90 dager etter at denne melding ble kunngjort, etter framgangsmåten beskrevet i en kunngjøring om tildeling av tillatelser til utvinning av hydrokarboner i Frankrike, offentliggjort i De europeiske fellesskaps tidende C 374 av 30.12.1994, s. 11 og fastsatt ved dekret 2006-648 av 2. juni om rettigheter til gruvedrift og underjordisk lagring. Eventuelle konkurrerende søknader må sendes til den ansvarlige ministeren for gruvedrift på adressen som er oppgitt nedenfor.

Beslutninger om den innledende søknaden og eventuelle konkurrerende søknader vil bli truffet på bakgrunn av kriteriene for tildeling av utvinningstillatelser som fastsatt i artikkel 6 i ovennevnte dekret, senest 17. januar 2010.

Krav og vilkår i forbindelse med drift og opphør av drift

Søkere henvises til gruelovens artikkel 79 og 79.1 og til dekret 2006-649 av 2. juni 2006 om gruvedrift, underjordisk lagring og regler i den forbindelse (fransk rettsidende av 3. juni 2006).

⁽¹⁾ EUT L 164 av 30.6.1994, s. 3.

Ytterligere opplysninger kan fås ved henvendelse til Ministère de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables (direction générale de l'énergie et des matières premières, direction des ressources énergétiques et minérales, bureau de la législation minière), 61 Boulevard Vincent Auriol, Télédéc 133, F-75703 Paris Cedex 13, Frankrike (tlf: +33 144 97 23 02, faks: +33 144 97 05 70).

De ovennevnte lover og forskrifter er tilgjengelige på:

<http://www.legifrance.gouv.fr>

**Innbydelse til å sende inn forslag under arbeidsprogrammet "Kapasitet" i EUs 2008/EØS/25/35
sjuende rammeprogram for forskning, teknologisk utvikling og demonstrasjon**

Det er utlyst en innbydelse til å sende inn forslag under arbeidsprogrammet "Kapasitet" i Det europeiske fellesskaps sjuende rammeprogram for forskning, teknologisk utvikling og demonstrasjon (2007-2013).

Innbydelsen som er utlyst gjelder følgende:

Særprogrammet "Kapasitet":

Del: Vitenskap i samfunnet

Utlysningens betegnelse: FP7-SCIENCE-IN-SOCIETY-2008-3

Denne innbydelsen gjelder arbeidsprogrammet innført gjennom kommisjonsvedtak C(2008) 1387 av 16. april 2008.

Nærmere opplysninger om budsjett, søknadsfrist og hvordan man søker, arbeidsprogrammet og retningslinjer for søkere er tilgjengelig på CORDIS-nettstedet:

<http://cordis.europa.eu/fp7/calls/>

Innbydelse til å sende inn forslag under arbeidsprogrammet "Samarbeid 2008" i EUs sjuende rammeprogram for forskning, teknologisk utvikling og demonstrasjon **2008/EØS/25/36**

Det er utlyst en innbydelse til å sende inn forslag under arbeidsprogrammet "Samarbeid 2008" i Det europeiske fellesskaps sjuende rammeprogram for forskning, teknologisk utvikling og demonstrasjon (2007–2013).

Innbydelsen som er utlyst gjelder følgende: Frister og budsjetter er angitt i utlysningsteksten, som er offentliggjort på CORDIS-nettstedet.

Særprogrammet "Samarbeid 2008":

Tema: Energi

Utlysningens betegnelse: FP7-ENERGY-2008-TREN-1

Denne innbydelsen gjelder arbeidsprogrammet innført gjennom kommisjonsvedtak C(2008) 1598 av 25. april 2008.

Nærmere opplysninger om hvordan man søker, arbeidsprogrammet og retningslinjer for søkere er tilgjengelig på CORDIS-nettstedet:

<http://cordis.europa.eu/fp7/calls/>

Forslag til tiltak på området økologisk nyskaping under rammeprogrammet for konkurransevne og nyskaping **2008/EØS/25/37**

(Europaparlaments- og rådsbeslutning nr. 1639/2006/EF (EUT L 310 av 9.11.2006, s. 15))

Forvaltningsorganet for konkurransedyktighet og innovasjon (EACI) ber herved om forslag til tiltak under rammeprogrammet for konkurransevne og nyskaping – "Pilot- og markedstestingsprogrammer innen økologisk nyskaping". Fristen for innsending av forslag er 11. september 2008.

Nærmere opplysninger om programmet og retningslinjer for å sende inn forslag til prosjekter, finnes på:

http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation/library_en.htm

Hjelpetjenesten er tilgjengelig via:

http://ec.europa.eu/environment/etap/ecoinnovation/contact_en.htm

**Forslag til tiltak under arbeidsprogrammet for 2008 for støtteprogrammet for 2008/EØS/25/38
informasjons- og kommunikasjonsteknologi som del av rammeprogrammet for
konkurranssevne og nyskaping (2007–2013)**

Det er utlyst en innbydelse til å sende inn forslag til tiltak under arbeidsprogrammet for 2008 for støtteprogrammet for informasjons- og kommunikasjonsteknologi som del av rammeprogrammet for konkurransevne og nyskaping (2007–2013).

Innbydelsen som er utlyst gjelder følgende: CIP-ICT PSP-2008-2.

Frist og budsjett er angitt i utlysningsteksten, som er offentliggjort på ICT PSP-nettstedet: http://ec.europa.eu/ict_psp

INNBYDELSE TIL Å SENDE INN FORSLAG – EACEA/10/08

2008/EØS/25/39

**Tiltaksområde 4.5 – Innbydelse til å sende inn forslag til prosjekter som støtter
informasjonsaktiviteter for unge og ungdomsarbeidere**

Programmet "Aktiv ungdom"

1. Formål og beskrivelse

Denne innbydelsen har til hensikt å støtte prosjekter som gjør unge og ungdomsarbeidere oppmerksomme på informasjons- og kommunikasjonsaktiviteter med et europeisk perspektiv. De foreslåtte prosjektene må føre til at mengden av kvalitetsinformasjon økes, og til at de unges tilgang til informasjons- og kommunikasjonskanaler økes nasjonalt og på europeisk nivå.

Samlet sett skal prosjektene fremme de unges deltakelse i det offentlige liv, og gjøre det lettere for dem å realisere sitt potensial som aktive, ansvarlige samfunnsborgere.

Prosjektene som foretrekkes vil i hovedsak være nyskapende og vidtrekkende prosjekter som fokuserer på spørsmål som er aktuelle for unge eller ungdomsarbeidere, og som gjenspeiler prioriteringene i programmet "Aktiv ungdom", nærmere bestemt:

- deltakelse av unge,
- kulturelt mangfold,
- europeisk borgerskap,
- inkludering av unge med færre muligheter.

De som i siste instans skal trekke nytte av prosjektene er de unge selv og ansatte i ungdomssektoren, enten i ungdomsorganisasjoner eller -strukturer eller hos regionale og lokale myndigheter.

Denne innbydelsen gjelder tiltaksområde 4.5 i programmet "Aktiv ungdom" og offentliggjøres i henhold til retningslinjene fastsatt i det årlige arbeidsprogrammet for tildelinger og kontrakter på området utdanning og kultur for 2008, vedtatt av Kommisjonen 11. mars 2008 i samsvar med prosedyren fastsatt i rådsbeslutning 1999/468/EF artikkel 4 og 7⁽¹⁾.

Forvaltningsorganet for undervisning, audiovisuelle medier og kultur (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency) er ansvarlig for gjennomføringen av utlysingen.

2. Hvem kan søke?

Forslag kan sendes inn av ideelle organisasjoner, frivillige organisasjoner eller lokale og regionale offentlige organer. Søkeren må være en juridisk person som har vært juridisk stiftet i ett av landene som omfattes av programmet, i minst ett år før søknaden sendes inn. Programlandene er:

⁽¹⁾ Rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er tillagt Kommisjonen (EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23).

- medlemslandene i Den europeiske union⁽²⁾
- medlemmer av Det europeiske frihandelsforbund (EFTA) som er parter i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS): Island, Liechtenstein og Norge,
- kandidatland som har en strategi for medlemskap, i henhold til hovedprinsippene og vilkårene nedfelt i rammeavtalene med disse landene med henblikk på deltakelse i EU-programmer (Tyrkia).

Prosjekter må omfatte partnere fra minst to forskjellige land (inkludert organisasjonen som søker), og minst en av partnerne må ha forretningskontor i en EU-medlemsstat.

Innbydelsen er åpen for private organisasjoner innen informasjon og kommunikasjon, under forutsetning av at de bare deltar med partnerstatus og at deres deltakelse i prosjektet ikke er basert på fortjeneste.

Søknader må sendes til EACEA (Forvaltningsorganet for undervisning, audiovisuelle medier og kultur) senest **30. juni 2008** (poststempelets dato).

3. Budsjet og prosjektperiode

Det samlede beløpet som er øremerket til samfinansiering av prosjekter, er beregnet til **EUR 900 000**.

Økonomisk bistand fra forvaltningsorganet er begrenset til 80 % av et prosjekts samlede støtteberettigede utgifter. Det maksimale tilskuddsbeløpet er EUR 100 000 per prosjekt.

Prosjektene må innledes mellom 1. januar 2009 og 31. mars 2009. Aktivitetene må vare i minst 12 måneder, og ikke mer enn 18 måneder.

4. Søknadsfrist

Søknader må sendes til EACEA (Forvaltningsorganet for undervisning, audiovisuelle medier og kultur) senest 30. juni 2008 (poststempelets dato).

5. Ytterligere opplysninger

Innbydelsen i sin helhet og søknadsskjemaer finnes på

http://eacea.ec.europa.eu/youth/calls2008/index_en.htm

Søknader må være i samsvar med kravene i den fullstendige innbydelsen, og sendes inn på det fastsatte skjemaet.

⁽²⁾ Enkeltpersoner fra oversjøiske land og territorier, og eventuelle relevante offentlige og/eller private organer og institusjoner i disse, skal kunne delta i programmet "Aktiv ungdom", underlagt reglene for programmet og de ordninger som er fastsatt for den medlemsstat disse land og territorier er tilknyttet. Territoriene dette gjelder er oppført på listen i vedlegg 1A til rådsbeslutning 2001/822/EF av 27. november 2001 om assosiering av oversjøiske land eller territorier med Det europeiske fellesskap (EFT L 314 av 30.11.2001, s. 1).